

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
9. DEC.
1987

Letnik XLII.
Štev. 51 (2358)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
300 din

P. b. b.

POZOR! POZOR!

PROTI APARTEIDU V AVSTRIJI

WIEN DUNAJ

19. 12. 87
11.00 Uhr

Treffpunkt:
OPER

DEMONSTRATION
DEMONSTRACIJA

KEIN PLATZ FÜR APARTEID-ÄHNLICHE ZUSTÄNDE IN ÖSTERREICH

FÜR DEN GEMEINSAMEN ZWISPRACHIGEN UNTERRICHT

Gegen das staatsvertragswidrige Trennungsmodell und den minderheitenfeindlichen Dreiparteienpakt vom 18. 11. 1987

S.O.S. APARTEID

Rat der Kärntner Slowenen
Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten
Komitee zur Verteidigung der zweisprachigen Schule in Kärnten
Klub slowenischer Studenten und Studentinnen in Graz und Wien

Narodni svet koroških Slovencev
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
Komitee za obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem
Klub slovenskih študentov in študentk v Gradcu in na Dunaju

Okoli 500 slovensko in nemškogovorečih žena z otroki je v Celovcu protestiralo proti ločevanju otrok.

Internacionalizacija šolskega vprašanja!

Internacionalizacija šolskega vprašanja na Koroškem je v polnem teku! Po nastopu posebnega poslanca mag. Georga Gombosha pred komisijo evropskega sveta se je prejšnji teden nadaljevala. V rimskem parlamentu so Zeleni vložili protest proti načrtovanemu ločitvenemu modelu, ta teden pa bo ločevalna politika koroških in avstrijskih strank na

sporedu zasedanja evropskega parlamenta ter tudi na seji mednarodne komisije v Bruslju.

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm pa bo te dni obiskal več institucij na Nizozemskem in mednarodno javnost seznanil o neodgovornem sklepu avstrijskih strank.

Protestne akcije so se v preteklih dneh nadaljevale in dosegle nov višek z demons-

tracijo žensk v Celovcu, katere se je udeležilo več kot 500 mater z otroci. Za četrtek pa je napovedana nova akcija po ulicah Celovca. „Scenska demontaža koroške politike“ se bo imenoval protestni pohod od deželne vlade do Novega trga (zbirališče ob 17 uri pred deželno vlado).

V petek pa je na sporedu razgovor predstavnikov koroških Slovencev s kancler-

jem Vranitzkim na Dunaju, pri katerem bodo koroški Slovenci zahtevali takojšen umik sklepa o ločevanju otrok na dvojezičnih šolah. „Protestno zborovanje v Mladinskem domu v Celovcu nam je dalo jasne smernice za razgovor z Vranitzkim“, je poudaril predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser in s tem v zvezi papovedal odločno nastopanje.

Šolstvo v rimskem parlamentu

Zelena lista je v rimskem parlamentu zunanjemu ministru Andreottiju formalno predložila posebno interpelacijo, v kateri ga opozarja na usodne posledice načrtovanega „koroškega pedagoškega modela“ za manjšino. Poslanec Lanzinger ga je pozval, da k temu vprašanju zavzame stališče tudi italijanska vlada!

PREBERITE

- na strani
- 2 Deželni zbor vztraja na ločitvi
  - 3 Pogovor z dr. Evo Nowotniji o obletnici anšlusa
  - 4 Miklova zala '87 je bila potrebna!
  - 5 Diese Woche im Slovenski Vestnik
  - 6 Radijski in televizijski pregled
  - 8 Lepote narave
  - 9 Reportaža ob 80-letnici SPD „Zarja“
  - 10 Zelena luč za podjetje Premrov v Šentjakobu
  - 11 Tribuna bralcev
  - 12 NTK Celovec I je jesenski prvak

Občni zbor Združenja staršev na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu

Minulo soboto je bil v avli Zvezne gimnazije za Slovence občni zbor Združenja staršev. Prejšnji predsednik Andrej Sturm je odstopil, ker nima več otrok v gimnaziji,

izvoljen pa je bil za častnega člana. Občni zbor je za novega predsednika izvolil Ivana P. Lukana. Njegova namestnica pa je učiteljica Rozina Katz. Občni zbor je

tudi odločno zavrnil poskuse ločevanja otrok na osnovnih šolah, ker bi le to ogrožalo tudi obstoj gimnazije. Obširneje bomo poročali v naslednji številki.

Wagner se je vrnil v politiko!

Koroški deželni glavar Leopold Wagner je ob svojem 60. rojstnem dnevu preko avstrijskih in koroških medijev naznanil svoj povratek v politiko. Kot je znano, je Wagner 6. oktobra letos ob 40-letnici mature v Celovcu postal žrtev atentata, pri katerem je bil težko ranjen. V svoji prvi politični izjavi je zavzel tudi stališče do vprašanja dvojezičnega šolstva in menil, da bi si mogel predstaviti „kompromis“ pri delitvenem številu. Konkretno je govoril o številu 9. Wagner je tudi poudaril, da reforma dvojezičnega šolstva na Koroškem „ni bila ideja socialistične stranke“...

KOMENTAR

dr.
FRANCIJA
ZWITTRA
ml.

VZTRAJATI
DO KONCA!

Se imamo simpatije na svoji strani, še so nam naklonjeni, še imenujejo krivico krivico, diskriminacijo diskriminacijo. Izvenkoroški tisk, radio in televizija so v šolskem vprašanju na naši strani, koroška troedinost je izolirana. Še velja naš klic: „Nismo sami, demokrati so z nami!“

Toda ne varajmo se! Čim dalje bomo vztrajali na svojih zahtevah, čim učinkovitejši bo naš protest, čim odločnejše nas bo zastopala matična država, čim glasnejši bodo protesti mednarodne javnosti, tem bolj bo razpadla solidarnost večinskega naroda v njegovih etabliranih strukturah.

Ponujajo nam nove razgovore: pogovarjati se hočejo o kozmetičnih spremembah, ne o nesprejemljivem trostrankarskem diktatu sploh; ponujali nam bodo zvišanje delitvenega števila, ne pa zagotovitve skupne šole; ponujali nam bodo milijone za vstop v sosvet; in ponujali nam bodo še več drobiža.

Če se s tem ne bomo zadovoljili – le kako bi se –, se bo pozitivna slika v poročanju, v tisku torej, kaj kmalu spremenila: govora bo spet o ekstremističnih silah na obeh straneh, o skrajnih zahtevah koroških Slovencev, o trmoglavosti slovenskih politikov in seveda o kompromisni pripravljenosti vlade, ki pri Slovenceh ni naletela na zaželeni odmev. Kajti za našo življenjsko usodo jim je v bistvu vseeno. Bojijo se samo nadaljnega upadanja mednarodnega ugleda.

In s čim se lahko mi temu upiramo? Z zavestjo, da je pravica na naši strani; z gotovostjo, da se večja razumevanje večinskega naroda za naše pravice tudi izven etabliranih struktur; z izkušnjo, da omahovanje in klečplazništvo pred mogočnimi še nikoli ni rodilo sadov.

Če nam bodo očitali trmoglavost, ekstremizem in nekompromisnost, jih bomo ponosno zavrnil: „Nikarte! – Ta burka je stara že tisoč let!“

Matere z otroki so vzele nase vse muke, namesto razumevanja pa so jih mimoidoči samo psovali.

Protesti: ženske proti ločevanju

MIHA PASTERK

Ob številnih protestih proti trostrankarskemu sporazumu so svojo nejevoljo nad tovrstnimi odločitvami izrazile tudi ženske – matere z otroki obeh narodnostnih skupnosti. V četrtek popoldne so se zbrale pred Mohorjevo v Celovcu, od koder so se podale proti deželnemu zboru. S transparenti in parolami so opozorile javnost, da nikakor niso voljne sprejeti te odločitve.

V deželnem zboru je delegacija, v kateri so bile: Marija Jurič, Susanne Dermutz, Ingrid Zablantnik in Monika Zeichen, zastopnikom treh strank, Paski, Schantlu, Tratnigovi, Usterju in Wurmitzerju predala resolucijo, v enournem razgovoru pa so ženske še enkrat jasno obrazložile navzočim politikom svoje pomisleke ob uresničitvi takoimenovanega pedagoškega modela.

V resoluciji med drugim pravijo: „S tem se ne moremo spoprijazniti. Pozivamo za-

stopnike treh deželnozborskih strank, da odstopijo od ločitvenega modela in se zavzamejo za takšno rešitev šolskega vprašanja, ki bi tako slovenskogovorečim kot tudi nemškogovorečim otrokom neobremenjeno in brez prisile omogočila učiti se oba jezika. Ženska delegacija je zahtevala od politikov razvoj dvojezične šole, za katero seveda predpostavljajo uvedbo javnih dvojezičnih vrtcev na celotnem dvojezičnem območju in javne dvojezične šole v Celovcu.

Kljub dolgemu razgovoru so zastopnice pri politikih naleteli na gluha ušesa. Ob zahtevi nadaljnjih razgovorov na podlagi vmesnega poročila ekspertne komisije pa so se politiki izmaknili z izgovorom, da je sedaj odgovornost na zvezni vladi.

Vendar so po zaključenih pogovorih ženske, ki so se tako številčno udeležile demonstracije, jasno povedale, da takšnih odločitev, ki gredo mimo njih niso in ne bodo pripravljene sprejeti in da bodo tudi dokazale, da so za skupno šolo in skupno vzgojo svojih otrok.

Servis ZSO: vsako sredo možnost razgovora!

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem nudi vsem pripadnikom slovenske narodnostne skupnosti novi servis: vsako sredo od 10. do 12. ure bo za koroške Slovence, ampak tudi za nemškogovoreče sodeželane možnost za razgovor s člani izvršnega odbora s predsednikom dipl.-inž. Wieserjem na čelu. Prijave po telefonu (0463) 51-43-00/14. Govorilne ure bodo na sedežu ZSO v Celovcu, Tarviser Straže 16.

Priprave na 50. obletnico anšlusa na zvezni ravni

Tudi Slovenci vključeni v definicijo „žrtve fašizma“

Avstrija se bo marca prihodnje leto spominjala 50. obletnice Hitlerjeve okupacije naše države. Tretji rajh je avstrijskim narodnostnim manjšinam – zlasti koroškim Slovincem – prizadejal nepopisno gorje. Tudi njim naj bi bila v spominu na dogodke pred 50. leti posvečena pozornost. S pripravami na uradne spominske akte se bavi posebna komisija ministrskega sveta, kateri predseduje avstrijski zvezni kancler dr. Franz Vranitzky. O pripravah na spominsko leto se je naš dunajski poročevalec Igor Schellander pogovarjal s kanclerjevo sodelavko in zunanjepolitično svetovalko dr. Nowotnyjevo, ki koordinira tozadevne priprave.

Slovenski vestnik: Gospa Nowotny, kakšna vsebinska in organizacijska težišča si je komisija ministrskega sveta zastavila za priprave spominske obletnice?

Dr. Nowotny: Izpostaviti moram, da mnoge priprave še tečejo. Komisiji načeljuje zvezni kancler, sodelujejo pa vicekancler dr. Mock, ministrica dr. Hawlicek, minister dr. Tuppy, predsednika državnega zbora Gratz in dr. Hubinek, ter bivši prosvetni minister dr. Moritz. Ustanovljena je bila julija tega leta.

Na dveh dosedanjih zasedanjih je bilo izdelanih mnogo vprašanj in agend, ki jih bo treba še bolj točno obravnavati – stvari so torej še v teku. Pri težiščih gre v glavnem za štiri večja področja. Prvo zadeva uradne spominske akte zvezne vlade, drugo je posvečeno obilici znanstvenih in kulturnih pri-

reditvev, ki naj bi obravnavale in obdelale dogodke leta 1938. V okviru tretjega težišča so predvideni ukrepi v prid Židovske kulturne občine, v okviru četrtega pa ukrepi v prid tistih, ki so bili v takratnem času oškodovani in pregnani.

Pri prvem težišču smo v pripravah že nekoliko napredovali: zvezna vlada je sklenila, da bo osrednji spominski dan 11. marec 1988; omejili se bomo na nekaj spominskih aktov, začeni s spominsko sejo zvezne vlade, na kateri bo kancler podal uradno izjavo; sledilo bo skupno zasedanje zveznega in državnega zbora, na večer 11. marca pa je s strani zvezne vlade predvidena kulturna prireditev za široko publiko, kjer naj bi ob prezentaciji sodobnega umetniškega ustvarjanja obudili spomin na dogodke leta 1938.

Pri drugem tematskem

V deželnem zboru: Ponovna zahteva po ločitvi otrok!

To se v zadnjih desetletjih v koroškem deželnem zboru še ni zgodilo! „Bitka“ o letnem proračunu je bila kratka kot še nikdar, saj je trajala le dobrih 17 ur oz. dva dni, medtem ko so se vsa leta prej v deželnem zboru zastopane stranke medseboj „dajale“ najmanj štiri do pet dni.

„Botra“ najkrajše proračunske bitke v deželnem zboru sta bila očitno „troedinost“ strank v manjšinskem oz. šolskem vprašanju, ki je koroške stranke v avstrijski demokratični in mednarodni javnosti že potisnila v izoliranost, ter strah pred demonstracijami pred deželnim zborom po zasedbi deželne vlade teden dni prej.

V okviru proračunske debate je bilo seveda spet govora o „vzorni“ ureditvi

dvojezičnega šolstva v primeru uresničitve trostrankarskega sklepa na podlagi takozvanega „koroškega pedagoškega modela“. Wurmitzer za ljudsko stranko, tretji predsednik deželnega zbora dr. Koschat za socialiste in svobodnjaški poslanec Schretter, ki ima očitno težave z nemškim jezikom, so z vsa vnemo zagovarjali ločitveni model. Od zvezne vlade pa so zahtevali, da se ta model oz. to „zgodovinsko dejanje“

(Schretter) v celoti in brez vsakršnih sprememb uresniči.

Koroški dnevniki so to „troedinost“ strank v šolskem vprašanju, ali bolje rečeno priprave na uresničitve dela apartheida na šolah južne Koroške hvalili in prispevke v razpravi označili kot „utemeljene“ in tako dokumentirali, da so s svojim pisanjem sodegovorni za trenutno „notranje-koroško vzdušje“, ki je vse drugo kot Slovincem naklonjeno.

Proračun dežele za leto 1988 predvideva izdatke in dohodke v višini 12,6 milijard šilingov. Sklep o proračunu je bil soglasen!

sklopu, znanstveni in kulturni obravnavi dogodka, se naši ukrepi omejujejo na finančno podporo in organizacijsko pomoč raznim prireditvam. V tem okviru je na primer že tekkel simpozij „Pregnani razum“, ki ga je pripravila prof. Weinzierl, s strani ministrstva za znanost ter Avstrijske akademije znanosti in umetnosti pa je že predviden nekakšen osrednji mednarodni zgodovinarski seminar v okviru obravnave dogodkov pred in ob anšlusu. Spekter na tem področju je zelo velik in dnevno prejemamo nove spodbude in predloge.

Slovenski vestnik: Kakšna je v tem problemskem sklopu vloga trenutno aktualne diskusije o prebavljanju preteklosti, ki je dosegla svoj višek z izvolitvijo dr. Waldheima za avstrijskega zveznega predsednika? Vprašanje velja tudi za vlogo in družbeno pozicijo antifašističnega gibanja, ki je v preteklem času vse pogosteje opozarjalo na množične se provokacije desnoekstremističnih in neonacističnih krogov, in ki se je odločno zoperstavljalo rasističnim dejavnostim, ki jih te skrajno desničarske organizacije vodijo proti tujcem ter družbenim in etničnim manjšinam? Kako je v zvezi s spominskimi proslavami za oceno in izpostavljanjem aktivnega protifašističnega boja – recimo koroških Slovencev – za časa nacionalsocializma?

Dr. Nowotny: Brez dvoma trenutne aktualne razprave ni mogoče preprečiti, saj se nahajamo sredi nje. Izpostavila bi pa sledeče: na pojem „prebavljanje preteklosti“ ne dam veliko in tudi kancler je podobnega mnenja – saj vsiljuje predstavo o nekem dokončnem, dovršenem, predstavo o nekakšni zaključni črti, ki pa jo dejansko pod svojo zgodovino nihče ne more potegniti. Vsak od nas vlačí svoj zgodovinski paket s seboj, zgodovina torej neprestano živi z nami dalje ter tudi

vedno znova prihaja na dan, tako da se moramo z njo tudi stalno ukvarjati.

Zvezni kancler je v nekem svojem govoru o tem problemu poudaril, da je važno in potrebno postaviti vprašanja preteklosti ter z ustreznimi izsledki ustvariti moralno merilo, ki naj bi imelo veljavnost tudi za naše ukrepanje v sedanjosti.

Mislím, da je to odločilno. Da se ravno zdaj nahajamo v vseobsežni in razgibani razpravi o preteklosti, je vsekakor tudi prednost. Mi smo prva generacija, ki z dogodki preteklosti ni bila direktno konfrontirana ali pa jih je – preko otroštva – spremljala samo posredno ob robu. Imamo torej možnost sodelovati v tej razpravi z nekoliko manjšim osebnim angažmanjem in z manjšo prizadetostjo. Tako se lahko z omenjenimi problemi srečavamo bolj strokovno in objektivno. To je vsekakor pozitiven razvoj; na tak način je zdaj mogoče izpolniti vrzel, ki je prej zaradi osebne involviranosti mnogih ljudi – ni bilo mogoče. V tem smislu bo potekalo tudi informacijsko delo med šolsko mladino.

K drugemu vprašanju: antifašizmu bo zagotovo pripadala osrednja vloga. Zvezni kancler sam je že večkrat izpostavil, da je fenomen fašizma ravno v tem, da se vedno spet pojavlja v novih oblikah in z novimi obrazi; da ne obstaja zgolj ena osnovna teorija fašizma, na katero je treba paziti, temveč do obstajajo mnogo oblike in mnogi pojavi, tako da je potrebna stalna pozornost in ukrepanje povsod tam, kjer se začenja na novo pojavljati.

V mislih imam zelo dobro definicijo fašizma, ki jo je postavil Jürgen Habermas: rekel je namreč, da je osnovni fenomen za različne oblike fašizma naravnost na erozijo vsakršne človeške solidarnosti. Ta fenomen se pojavlja v temeljih tako imenovane „Ausländer-Halt-Bewe-

gung“ in v drugih oblikah sovražstva do tujcev. Takim tendencam je treba nasprotovati, kjerkoli je le mogoče.

Slovenski vestnik: Komisija je v svojih dosedanjih izjavah izpostavila žrtve fašističnega režima. Pri tem so bile imenovane različne skupine, na primer Židje, kacetarji, politični begunci, pregnanci. Avstrijske narodnostne manjšine – recimo koroški Slovenci, ki so jih nacionalsocialisti hoteli izbrisati iz koroškega zemljevida – pri tem niso bile izrecno omenjene. Kako to?

Dr. Nowotny: To je mogoče razložiti takole: v raznih izjavah teče beseda o žrtvah fašizma, pri čemer velja tozadevnemu uporu prav poseben pomen. Žrtve fašizma je kajpada mnogo, najdemo jih v različnih skupinah prebivalstva ter v različnih etničnih skupinah. Prizadeti niso bili zgolj Slovenci; žrtve fašizma so bili tudi Čigani, Hrvati, Židje, kristjani, socialisti in tako dalje; torej raznorodni deli prebivalstva, in predvsem tisti, ki so se fašizmu tudi aktivno upirali. Zvezna vlada je postavila zelo široko definicijo pojma „žrtve fašizma“. Manjšine so v tej definiciji samoumevno vključene.

Slovenski vestnik: Če bodo avstrijske manjšine sprožile v zvezi s spominskim letom dodatne in lastne predloge – bodisi za svoje prireditve ali v okviru sodelovanja pri uradnih spominskih proslavah, bo vlada take predloge lahko podprla?

Dr. Nowotny: Ne dvomim, da manjšine ne bi mogle zvezni vladi predložiti različnih projektov za spominske prireditve v zvezi s spominsko obletnico. Po mojem tudi ni dvoma o tem, da bodo tozadevni predlogi ali prošnje s strani zvezne vlade našli na podporo – bodisi finančno bodisi organizacijsko – sama sem prepričana, da sta tako vlada kakor komisija ministrskega sveta odprti za vsako iniciativo.

OBZORNİK

Buchner „divji“ poslanec

DUNAJ. Klub ZAL poslancev v avstrijskem parlamentu pod vodstvom Frede Meissner-Blau (levo) je pretekli teden izključil desničarja Josefa Buchnerja

Referendum: poraz poljske vlade

VARŠAVA. Hud poraz poljske vlade! Na nacionalnem referendumu o gospodarski reformi in o „poljskem modelu“ demokratizacije družbe se je za radikalno reformo izreklo le 44,28 odstotkov državljanov oz. volilcev. Glasovalo je dve tretjini volilnih upravičencev, nobeno od postavljenih vprašanj ni dobilo potrebne večine. Na prvo vprašanje (ali želijo državljani pospešeno ekonomsko reformo, ob prostovoljnem osebnem odrekanju) je pozitivno odgovorilo 66,4 odstotke, na drugo (ali so za večje spremembe političnega sistema) pa 69,3 odstotki. Po veljavnem zakonu je za uspeh referenduma potrebnih več kot polovica glasov vseh državljanov, ki imajo volilno pravico. Tako so izračunali, da se je za hitre in radikalne reforme v gospodarstvu odločilo vsega 44,2 odstotka vseh volilnih upravičencev, za politične spremembe pa 46,2 odstotka.

S. Magnago ponovno izvoljen

BOCEN. Dr. Silvius Magnago, ki je že več kot trideset let nesporni voditelj južnotirolske narodne skupnosti, bo še tri leta predsedoval Južnotirolski ljudski stranki (SVP). Priletni predsednik bocenske pokrajine je bil na to mesto potrjen na nedavnem strankinem kongresu v Meranu, kjer je žel skoraj plebiscitarno odobranje delegatov, ki so istočasno potrdili dosedanje politično linijo SVP. Magnago tudi tokrat

ni imel nasprotnikov, tako da ni še jasno kdo bo, čez tri leta, pravzaprav njegov naslednik. Dolgo časa je bil glavni kandidat senator Roland Riz, ki pa se je baje sedaj odpovedal „tekmovalju“, kot dokazuje dejstvo, da se na meranski skupščini sploh ni oglasil na govorniški tribuni. Magnago je po ponovni izvolitvi napovedal, da na naslednjem kongresu SVP ne bo več kandidiral za predsedniško mesto.

Mojsov v Franciji

PARIZ. Predsednik predsedstva Jugoslavije, Lazar Mojsov, je pretekli teden obiskal Francijo. Pogovarjal se je s predsednikom Mitterandom, premierom Chiracom in drugimi najvišjimi predstavniki Francije. Izmenjava mnenj o jugoslovansko-francoskih odnosih, ki jih odlikuje tradicionalno prijateljstvo, se je osredotočila na razvoj različnih vidikov gospodarskega sodelovanja.

V Turčiji zmagala „Domovinska stranka“

ANKARA. Na parlamentarnih volitvah v Turčiji je zmagala „Domovinska stranka“ premiera Turguta Ozala. Ozal je takoj po volitvah obljubil, da bo čvrsto nadaljeval politiko ekonomske stabilizacije in istočasno napovedal hitrejšo premagovanje nesoglasij med Turčijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo.

Učitelji: spet poraz „črnih!“

Pri volitvah za stanovsko zastopstvo učiteljev v sindikatih je Avstrijska učiteljska zveza, učiteljska organizacija ljudske stranke, doživela hud poraz. Socialistični učitelji so tako na zvezni kot na deželni ravni napredovali. Edino v Celovec-mestu so dobili manj glasov. Na številnih glasovnicah pa se je pojavil tudi protest proti „koroškemu pedagoškemu modelu“.

„Pedagoški model“ meri na izbrisanje slovenske manjšine

K takozvanemu „Koroškemu pedagoškemu modelu“ in k ločitvenemu sklepu predsednikov treh zveznih strank dne 18. novembra na Dunaju je v posebni izjavi za „Slovenski vestnik“ zavzel stališče tudi znani strokovnjak za manjšinska vprašanja dr. Theodor Veiter.

Veiter je v tej izjavi poudaril, da „pedagoški model“ v svoji celoti prežema duh nestrpnosti napram koroškim Slovincem in meri na to, da bi preko šole slovenska manjšina na Koroškem izginila.

Veiter je svoji izjavi še

dodal, da ni razumljivo, da Avstrija, ki se smatra za demokratično državo, pripravljá vsem najnovejšim tendencam pri Evropskem svetu (osnutek za evropsko listino regionalnih in manjšinskih jezikov od 20/21. oktobra 1987, ter najnovejša resolucija evropskega parlamenta) nasprotujoče ukrepe, s katerimi bi preko šole uničila slovensko manjšino. Za Veiterja je tako ravnanje z manjšino povod za to, da je o tem treba seznaniti mednarodne gremije. „Takah pa je več in so tudi kompetentni!“ je zaključil dr. Veiter.

Kajžnikov Hanža

Deželni proračun so v dveh dneh obral. Le ta ča viem, al so tel' v knjigo rekordno prit', bol so se le Sovenk zbal?

Miklova Zala '87 bila potrebna!

MIHA PASTERK

„Je bila Miklova Zala '87 potrebna?“ To vprašanje sta si v četrtek zvečer zastavila SPZ in Slovenski vestnik, ki sta vabila na diskusijski večer v farno dvorano v Šentjakob. Najti odgovor pa so si prizadevali Maria Halmer, dr. Bruno Hartman, Pepej Marketz, Peter Militarov, Slavko Pezdir, Hanzi Tomažič, ter

Hanzi Wieser in Hanzi Wuzella.

Po uvodnih besedah diskutantov se je ponovno vnela že vsem znana razprava o tem, čigava je Miklova Zala in kdo jo ima pravico igrati. Vendar se je iz začetnega prerekanja le razvila diskusija o vsebinski izpovedi Miklove Zale '87, o intencijah oblikovalcev „nove“ Messner-Hartmanove priredbe. V razgovoru je postalo marsikaj jasno, bodisi z vidika režiserja in dramatur-

ga, bodisi z vidika ostalih sodelujočih. Razjasnili so nekatere stvari, ki jih je predstava sama pustila nedorečene.

Če predstava sama tega ni dosegla, bi bilo seveda najenostavneje reči, da ni dosegla svoje izpovedi. Takšna ocena bi bila sicer enostavna, a ne pravilna. Ne smemo namreč pozabiti na odmevnost. Vsakdo, ki se le malo ukvarja z gledališčem, bo vedel, da verjetno nobena

gledališka predstava na Koroškem ni izzvala tolikšnega odmeva kot ravno uprizoritev Miklove Zale '87. Odmevnost dramskega dela pa potrjuje pravilnost postavljenih intencij režiserja, dramaturga in ostalih ustvarjalcev.

Kaj si namreč prireditelj lahko bolj želi kot to, da predstava povzroči čimveč razprav in celo polemike. S tem je namen gledališča dosežen. Kakšna so bila pričakovanja ocenjevalcev, nekaterih gledalcev in še marsikaj, na to je četrtekova diskusija popolnoma jasno odgovorila.

V nečem so si bili vsi diskutanti edini; Miklova Zala '87 je bila potrebna in je potrebna tudi sedaj v odločilnih trenutkih, ko drugi odločajo o naši usodi. Le če bomo znali razpravljati tudi o takšnih vprašanjih kot je npr. takšna uprizoritev, bomo zmožni skupaj razpravljati in iskati odgovore na vprašanja, ki so eksistenčnega pomena za narodno skupnost.

Pri diskusiji so sodelovali režiser, dramaturg, igralci in ocenjevalci Miklove Zale '87.

Škof Kapellari nadškofu Šušterju: „Dolžnost cerkve, da se zavzema za šibkejšega!“

V imenu slovenskih škofov ste mi v pismu z dne 22. novembra 1987 izrazili svojo zaskrbljenost zaradi najnovejšega razvoja glede dvojezičnega šolstva na Koroškem. Prosite me, naj storim vse, da sožitje slovenske manjšine z drugim prebivalstvom ne bo izpostavljeno novim obremenitvam.

Med prve naloge katoliške Cerkve na Koroškem in krškega škofa štejem, da si po svojih močeh prizadevata za mir med Nemci in Slovenci v skupni Cerkvi in v deželi nasploh na osnovi vsestranske pravičnosti. V tem oziru me posebno obvezuje koroške škofjske sinoda 1972. Ta je tudi izjavila, da naj šole na dvojezičnem ozemlju služijo sporazumevanju med narodnima skupnostima že od otroštva naprej in zato ne smejo zapostavljati nobene narodne skupnosti.

Temu primerno sem v pismu z dne 22. aprila 1985, ko sem bil od tam povabljen k razpravi o manjšinskem šolskem vprašanju, prvemu predsedniku koroškega deželnege zbora, sporočil tole:

„Prizadevanje Cerkve, da prispeva k mirnemu sožitju in sodelovanju vseh ljudi na Koroškem, ima za posledico tudi željo po sožitju mladih ljudi v skupni šoli. Nasveti, kaj se lahko in kaj naj se stori v organizaciji šole in v načinu pouka za kar največje pospeševanje učencev tako večine kakor manjšine, ne spadajo v pristojnost vodstva Cerkve.“

Ni pa dvoma, da je dolžnost katoliške Cerkve, da se načelno zavzema za šibkejšega, pa naj bo kdorkoli. Iz tega sledi prizadevanje za tako zaščito etničnih manjšin, ki jim daje prostor za ohranjanje njihove jezikovne in kulturne posebnosti. Za to se katoliška Cerkva na Koroškem na območju svojega lastnega delovanja močno zavzema. Zato tudi pozdravlja vse pobude deželne vlade, da z informacijo in diskusijo čimveč sodržavljanov vključi v demokratično reševanje problemov, ki jih je treba rešiti.“

Spričo sedanjega položaja vztrajam pri tej svoji izjavi. Znotraj Cerkve sem se pri zadnjem škofjskem shodu in drugod odločno uprl poskusom, uperjenim proti skupnosti med Nemci in Slovenci pri bogoslužjih, to je znano po vsej deželi. S tem, da bomo v Cerkvi tudi v prihodnje tako ravnali, dajemo zgled vsej družbi.

Ko sem zelo zaskrbljen nad znamenji destabilizacije, izražam svoje prepričanje, da je načelo naših preizkušenih demokratičnih ustanov prizadevati se za vsestranski pogovor, da bi zagotovili red, ki omogoča sožitje. Vaš

Dr. Egon Kapellari, škof

Stavka za Obir

Obratni svet, delavci ter politični predstavniki sosednjih občin načrtujejo 15. decembra izvesti demonstracijo za ohranitev tovarne Obir!

Literarno branje

SPD „Šentjanž“ in DSPA vabita na literarno branje na temo „Obup in smrt, humor in up koroških Slovencev v njihovi sodobni literaturi“. Brali bodo: Anton Haderlap, Maja Haderlap, Andrej Kokot, Franc Merkač, Janko Messner in Luka Sienčnik. Za glasbeni program bodo poskrbeli učenci glasbene šole. Literarno branje bo v petek, 11. decembra ob 19.30 uri v Tišlarjevi dvorani v Šentjanžu v Rožu. Vsi prisrčno vabljeni!

Drabosnjakova „Pastirska igra“ v kostanjščini

Krščanska kulturna zveza je ob 25-letnici osrednjih gledaliških predstav preteklo nedeljo izvedla v farni cerkvi v Šentilju Drabosnjakovo Pastirsko igro. Poleg velikega zanimanja in obiska gledalcev sta se premiere udeležila tudi verska poglavarja nadškof dr. Alojzij Šuštar iz Ljubljane in krški škof dr. Egon Kapellari, ter tudi oba predsednika osrednjih organizacij koroških Slovencev dipl. inž. Feliks Wieser in dr. Matevž Grile.

Pastirska igra gotovo ni najboljša Drabosnjakova odrsko delo, a je vendarle svojski prikaz Kristusovega rojstva, ki ga je ta koroški bukovnik opisal v svojih hudomušnih verzih v kostanjškem narečju. Zato je postavitev tega dela kot osrednji gledališki dogodek gotovo pogumno dejanje.

Pastirska igra, ki prikazuje dogajanje rojstva v Betlehemu, ima le malo dramatičnih viškov. Drabosnjak jih je populariziral s svojimi pikrimi verzii, režiser Franci

Končan pa je igro postavil v domiselno scensko zasnovo in tako upravičil pomemben gledališki dogodek. Končan se je poslužil obdelave igre v igri, torej s predigro in zaključno igro, ki napove in zaključi božično dogajanje v Betlehemu, katerega zaigrajo vaščani. Lajko Milisavljevič je s pevci zbora „Rož“ dogajanje obogatil s kvalitetnim petjem božičnih pesmi Drabosnjakovega časa.

Scena je glavni nosilec celotne zasnove, saj iz le-te izhajajo vsi prizori, je torej živa kulisa, ki od začetka do konca pritegne gledalčevo pozornost. Slednji ima pred seboj triptih, lahko bi rekli živ oltar, s katerega stopajo posamezne podobe: bog, angeli, birt Herodaž in nena zadnje Jožef in Marija, ki sta potem tudi središče betlehemskega čudeža, katerega prvi zaznajo pastirji, trije kralji iz daljnih dežel in boječi ter kruti Herod, ki je poleg birta nosilec viška dramatičnosti.

Postavitev predstave v ambient cerkve pa igri daje okvir, v katerega najbrž sodi, čeprav bi edini, ki se bi taki odločitvi (ali možnosti) čudil, bil sam Drabosnjak.

In kakšna je kvaliteta igre? Franci Končan je brez dvoma napravil vse, kar je bilo v njegovih uokvirjenih možnostih. Igralci seveda tudi. Posebno tisti, ki so v svojih vlogah lahko zaživeli. Karli Krautzer (Birt), Tonej Sticker (Bandrovc), Sigi Kolter (Herodaž) in Hanzej Sticker, Hanzej Lesjak ter Štefan Lesjak (kot pastirci) zlasti kot odlični pevci.

Poleg režiserja so, kot že omenjeno, zelo pomembno delo opravili scenograf inž. Viktor Molka, prav tako kostumografka prof. Alenka Bartl, glasbeni opremljevalec Lajko Milisavljevič, lektor Toni Sticker kot tudi asistent režije Pavli Zablatnik.

Vsekakor zanimiv gledališki dogodek.

Andrej Kokot

Madžarska ljudska glasba

Ena vodilnih in najbolj popularnih skupin novega vala madžarske ljudske (folk) glasbe „Teká“ je prejšnjo sredo gostovala v Kulturni taberni Pri Joklnu v Celovcu. Kot že pri nastopih podobnih skupin (Istranova iz Istre, Lakis & Achwah, ki so jo sestavljali Grki, Turki in Kurdi) se je med poslušalci in muzikanti razvil tesen stik. Madžarska skupina je navduševala predvsem z raznoliko

glasbo na godalih (violina, kontrabasa, viola, lajna idr.) z dudo in z rezkim in veselim petjem. V njihovem repertoarju so prišli do polne veljave stari način igranja, tradicionalni stil in prvotna mikavnost ljudske glasbe.

Po številnih turnejah po zahodni Evropi in Združenih državah Amerike si je skupina „Teká“ pridobila privržence tudi v Celovcu.

Solidarnost – protesti, brzojavke

Pismo avstrijski sindikalni zvezi

Miha Ravnik, predsednik slovenskih sindikatov, je predsedniku avstrijske sindikalne zveze za Koroško Erwinu Frühbauerju poslal pismo, v katerem je izrazil veliko presenečenje in globoko zaskrbljenost ob sprejetju priporočil in modela treh avstrijskih strank o dvojezičnem šolstvu na Koroškem.

V pismu je Miha Ravnik zapisal: „V minulih letih ste nam v številnih pogovorih zagotavljali, da bo kakršnakoli odločitev glede manjšinskega šolstva na Koroškem sprejeta le skupaj s predstavniki slovenske narodnostne skupnosti. Te izjave smo razumeli tudi kot željo po krepitvi položaja manjšine kot mostu povezovanja med Koroško in Slovenijo kot tudi med Jugoslavijo in Avstrijo.“

Pismo mladincev SSk v Trstu avstrijskemu konzulu Kleinu

„Mladinska sekcija Slovenske skupnosti je na svoji seji z dne 20. 11. 87 podrobno proučila zadnji razvoj v zvezi z dvojezičnim šolstvom na avstrijskem Koroškem. Z zaskrbljenostjo je vzela na znanje, da se pripravlja šolska reforma, ki bi hudo oškodovala ali celi uknila dvojezično šolstvo.“

Želimo posredovati našo zaskrbljenost nad temi ukrepi, ki bi lahko usodno prizadeli slovensko manjšino v Avstriji, s katero nas veže globoka čustvena vez.

Pričakujemo, da bodo pristojni avstrijski organi upoštevali pri šolski reformi tudi željo ter pričakovanja slovenske koroške narodnostne manjšine, ki imajo svojo pravno zaslombo v Avstrijski državni pogodbi. Vsaka demokratična reforma mora manjšino okrepiti, ne pa oslabiti.

Narodne manjšine so lahko najboljši vezni člen pri meddržavnem sodelovanju Alpe-Jadran in lahko omogočajo boljše razumevanje ter spoznavanje sosednjih narodov, kar pripomore k ohranjanju miru.

Spoštovani gospod konzul, prosimo Vas, da posredujete odgovornim avstrijskim organom naše stališče, ki je hkrati stališče celotne naše stranke in sploh Slovencev v Italiji.“

DIESE WOCHE IM SLOVENSKI VESTNIK

Menschenrechtskonvention: Keine Verankerung des Elternrechts bei Sprache!

Die von verschiedenen Politikern im Zusammenhang mit der Kärntner Schulfrage aufgestellte Behauptung, wonach das Elternrecht auch im Bereich der Sprache ein Grundrecht der Europäischen Menschenrechtskonvention mit Verfassungsrang in Österreich sei – zuletzt stellte der ÖVP-Abgeordnete Wurmitzer im „Club 2“ zur Kärntner Schulfrage diese Behauptung auf – wird von eben dieser Europäischen Menschenrechtskonvention klar widerlegt! Im Artikel 2 des ersten Zusatzprotokolls zur Konvention zum Schutze der Menschenrechte und Grundfreiheiten wird der Begriff Elternrecht nämlich folgendermaßen definiert:

„Das Recht auf Bildung darf niemandem verwehrt werden. Der Staat hat bei der Ausübung der von ihm auf dem Gebiete der Erziehung und des Unterrichts über-

nommenen Aufgaben das Recht der Eltern zu achten, die Erziehung und den Unterricht ihrer eigenen religiösen und weltanschaulichen Überzeugung sicherzustellen.“

Von einem Elternrecht im Bereich der Sprache ist in der Menschenrechtskonvention, der Österreich 1952 bzw. 1958 beigetreten ist, und die zur Gänze in den Verfassungsrang erhoben wurde, mit keinem Wort die Rede!

Den Herren Wurmitzer und Co kann angesichts dieser klaren Aussage der Europäischen Menschenrechtskonvention nur gesagt werden, daß Elternrechts-Interpretationen das bleiben, was sie in Wahrheit sind: nicht sachgerecht, nicht gerechtfertigt – abwegig!

Protest der slowenischen Medien

Die bei den slowenischen Medien in Kärnten tätigen Journalisten Protestieren auf das schärfste gegen die von amtlicher und behördlicher Seite erfolgte Behinderung (Aussperrung aus dem Amtsgelände) bei der Ausübung der Berichterstattung aus Anlaß der friedlichen Protestaktion junger slowenischer und deutschsprachiger Kärntner in den Räumlichkeiten des Amtes der Kärntner Landesregierung in Klagenfurt / Celovec am 26. November 1987. Die slowenischen Journalisten fordern den Landesvorstand der Sektion Journalisten in Kärnten und die Österreichische Journalistengewerkschaft auf, bei den zuständigen Stellen gegen die erfolgte Behinderung der Journalisten bei der Ausübung ihrer Tätigkeit die entsprechenden Schritte zu unternehmen. Das Ersuchen geht auch an den Österreichischen Presserat.

BSA gegen „Pädagogenmodell“

Die sozialistischen AHS-Lehrer/-innen des BSA Oberösterreich lehnen die Trennung der Schüler und Schülerinnen in Kärnten nach sprachlichen Gesichtspunkten, wie es das „Pädagogenmodell“ vorsieht, entschieden ab. Dieses Modell stellt keineswegs einen Kompromiß dar, sondern ist ein im Interesse des Kärntner Heimatdienstes und anderer deutschnationaler Kräfte vollzogener Rückschlag der demokratischen Reform des Schulwesens. Wir erklären uns hiermit solidarisch mit den betroffenen Slowenen, allen Schülern und Schülerinnen, ihren Eltern und Slowenenvertretern. Eine schulpolitische Lösung, die eine Minderheitenproblematik betrifft, erscheint uns nur mit einer Zustimmung gerade dieser Minderheit als annehmbar. Wir erwarten uns, daß die Vertreter der drei Parteien, SPÖ, ÖVP und FPÖ, gemeinsam mit den Slowenen zu neuen Verhandlungen bereit sind.

Dr. Gerda Huber, Obfrau

Kapellari: „Verpflichtung, für den Schwächeren einzutreten!“

Der Bischof von Gurk, Dr. Egon Kapellari, nahm in der vergangenen Woche zum Appell des Erzbischofs von Ljubljana, Dr. Alojzij Šuštar, Stellung, der in einem Brief an Kapellari diesen angesichts des Übereinkommens der drei Bundesparteiobermänner auf Realisierung des Trennungsmodells an den Volksschulen Südkärntens ab dem Schuljahr 1988 ersucht hatte, alles zu tun, damit das Zusammenleben der slowenischen Minderheit mit der anderen Bevölkerung nicht neuen Belastungen ausgesetzt werde. In dem Brief an Šuštar heißt es unter anderem:

„Das Bemühen der Kirche um einen Beitrag zum friedlichen Zusammenleben und Zusammenwirken aller Menschen in Kärnten hat zur Konsequenz auch den Wunsch nach einem Miteinander der jungen Menschen in der gemeinsamen Schule. Ratschläge darüber, was schulorganisatorisch und unterrichtstechnisch zur größtmöglichen Förderung der Schüler sowohl der Mehrheit wie der Minderheit getan werden könne und sollte, fallen nicht in die Kompetenz der Kirchenleitung.“

Außer Zweifel steht aber, daß sich die Katholische Kirche dazu verpflichtet weiß, prinzipiell für den Schwächeren einzutreten, wer es auch sei. Daraus ergibt sich ein Engagement für jenen Schutz ethnischer Minderheiten, der ihnen Raum zur Wahrung ihrer sprachlichen und kulturellen Eigenart gibt. Dafür erbringt die Katholische Kirche in Kärnten in ihrem eigenen Wirkungsbereich einen starken Einsatz. Sie begrüßt daher auch alle Initiativen der Landesregierung, möglichst viele Mitbürger durch Information und Diskussion in eine demokratische Lösung der anstehenden Probleme einzubeziehen.“

Angesichts der gegenwärtigen Situation stehe ich zu dieser meiner Erklärung. Innerhalb der Kirche habe ich Versuchen, Gemeinsamkeiten zwischen Deutschen und Slowenen bei Gottesdiensten, beim jüngsten Diözesanstag und anderswo abzubauen, entschieden Widerstand geleistet. Dies ist im ganzen Land bekannt. Indem wir innerhalb der Kirche auch in Zukunft daran festhalten, geben wir der ganzen Gesellschaft ein Beispiel.

Sehr besorgt über die Anzeichen einer Destabilisierung bekunde ich meine Überzeugung, daß es im Prinzip unserer bewährten demokratischen Institutionen liegt, das allseitige Gespräch in Gang zu halten, um eine tragfähige Ordnung des Zusammenlebens zu garantieren.“

„Pädagogenmodell zielt auf die Auslösung der Minderheit ab!“

Der bekannte Völkerrechtler und Minderheitenexperte Dr. Theodor Veiter (Foto oben) lehnte das „Kärntner Pädagogenmodell“ in einer Stellungnahme gegenüber dem „Slovenski vestnik“ scharf ab und erklärte unter anderem wortwörtlich:

„Mit dem Beschluß der aus den drei Mehrheitsparteien bestehenden sogenannten Kärntner Pädagogenkommission vom 19. November 1987, das sogenannte Pädagogenmodell für die Minderheitenschule einzuführen, welcher Beschluß zweifellos auch zum Bundesgesetz wie auch Landes-Durchführungsgesetz erhoben werden wird, ist eine Art Schlußstrich unter einen seit vielen Jahren schwelenden Konflikt zwischen der deutschkärntnerischen Mehrheit und der slowenischen Minderheit gezogen worden, durch den die Rechte der Minderheit nach deren sehr offiziell geäußelter Meinung in grundlegender Weise beschnitten werden.“

Minderheitenrecht (der ethnischen und sprachlichen Minderheiten) ist in erster Linie Schulrecht bzw. Schul-sprachenrecht. Ohne entsprechende Ausbildung in der Muttersprache an den Minderheitenschulen bzw. jenen Volksschulen, die als Pflichtschulen von Kindern der ethnischen und sprachlichen Minderheit besucht werden, gibt es auf die Dauer kaum ein Überleben der Minderheit.

Das Pädagogenmodell ist in seiner Gesamtheit von dem Geist der Intoleranz gegenüber den Kärntner Slowenen getragen und zielt darauf ab, auf dem Umweg über die Schule die slowenische Volksgruppe in Kärnten auszulöschen. Wie man so etwas macht, zeigt das Beispiel des Elsaß.

Daß ein sich demokratisch bezeichnendes Österreich, entgegen den neuesten Tendenzen beim Europarat, Entwurf der Europäischen Charta der regionalen und minoritären Sprachen vom 20./21. 10. 1987, CPL (22) 6, wie auch der neuesten Resolution des Europäischen Parlaments (Kuipers-Bericht), sich anschickt seine slowenische Minderheit via Schule zu vernichten, ist nicht zu begreifen und müßte wohl dazu Anlaß geben, sich an internationale Gremien zu wenden, deren es ja einige gibt, die hier kompetent wären.“

9. – 15. 12.

TV AVSTRIJA 1

TV AVSTRIJA 2

TV LJUBLJANA 1

TV LJUBLJANA 2

SR

9.05 Moje ime je Drops – risanka; 9.30 Francoščina; 10.00 Šolska TV; 10.30 Naša mala farma; 11.55 Na obalah Sredozemskega morja; 12.00 Homo technologus – risanka; 12.55 Romanja – dokumentacija; 13.00 Mi; 13.30 Aktualno; 16.30 Čarovnik Telehokus – lutkovna igra; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Perrine; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Angel na zemlji; 19.15 Otroci pripovedujejo; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Življenja grenka sladkost; 21.55 Tedaj; 22.00 Pekel smo mi.

16.00 Wurlitzer; 17.00 Komunikacija in družba; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Bavarske svetske zgodbe; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje aktualno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Komedija ovna – gledališka predstava; 21.40 Novo v kinu; 21.50 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Post za Allaha; 23.10 Aktualno.

10.00 Mostovi; 10.30 Shakspeare na TV: Henrik; 15.20–23.30 Teletekst; 15.35 Videostrani; 15.50 Mozaik; 16.20 Angleščina XXVI; 16.50 Francoščina IX; 17.20 Kljukčeve dogodivščine; 17.35 Utonilo je sonce; 18.15 Pota odraščanja: Rumena minuta; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Film tedna: Modesty Blaise; 22.05 Dnevnik; 22.20 Portret: Dr. Miha Potočnik; 22.50 Rezerviran čas; 23.20 Videostrani.

16.55 Test; 17.10 Poročila; 18.30 Risanka; 18.45 Poročila; 19.10 Poročila; 19.30 Znenstveni forum; 20.15 Umetniški večer.

ČE

9.05 Bavarske svetske zgodbe; 9.30 Dežela in ljudje; 10.00 Šolska TV; 10.30 Življenja grenka sladkost – ponovitev; 12.10 Tedaj; 12.15 Klub seniorjev; 13.00 Mi; 13.30 Aktualno; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Janoševa sanjska ura; 17.35 Black Beauty; 18.00 Mi; 18.30 Angel na zemlji; 19.15 Otroci pripovedujejo; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Skedenj muzikantov – glasbena zabavna oddaja; 21.45 Lotostudio; 21.55 1-2-X; 22.22 Potovanje iz preteklosti; 0.15 Aktualno.

16.00 Wurlitzer; 17.15 Obvarovani svet mesojedih rastlin; 18.00 O kuhanju kave; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje aktualno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.05 Dynasty-Denverjev clan; 21.55 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Klub 2; poročila.

10.00 Šolska TV: glasbena vzgoja, kulturna dediščina; 11.00 Mož, ki je ubil Libertya Walancea; 16.00–23.20 Teletekst; 16.15 Videostrani; 16.30 Mozaik – Šolska TV; 17.30 Piko Dinozaver; 17.40 Pisma iz TV klobuka; 18.25 Potrošniška porota; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tednik; 21.10 Gosta Berling; 22.10 Dnevnik; 22.25 Kratki film: Zeleni žarek upanja; 22.40 Manjšine – bogastvo Evrope: Katalonci.

16.55 Test; 17.10 Poročila; 18.00 Govorimo o...; 18.30 Številke in črke; 19.30 Poročila; 21.30 Poročila; 23.10 Videopis.

PE

9.05 Oddaja o kuhanju kave; 9.30 Ruščina; 10.00 Šolska TV; 10.30 Potovanje iz preteklosti; 12.25 Notranjepolitični report; 13.15 Mi; 13.45 Aktualno; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Kalimero – risanka; Fantje iz Bakerjeve ulice; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Angel na zemlji; 19.15 Otroci pripovedujejo; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Stari – kriminalka; 21.20 Moda; 22.05 Šport; 22.35 „Gledališki komadi“ – Prezgodnja žalost; 1.00 Poročila.

12.20 Smučarska tekma za svetovni pokal – prenos iz Leukerbadu; 16.00 Wurlitzer; 16.40 Pustolovščine Sherlock Holmesa; 17.30 Canna – zgodba nekega otoka; 18.00 2X7 – tedenski pregled TV programa; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje aktualno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Svet in mi; 21.50 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Meč – film; 23.45 Aktualno; 23.50 Čisto naravni umor – film; 1.25 Poročila.

9.55 Tednik; 10.55 Svet na zaslonu; 11.35 Na tirih življenja; 12.20 Svetovni pokal v smučanju-smuk (Ž) – prenos; 13.15 Gosta Berling; 14.15–0.35 Teletekst; 14.30 Videostrani; 14.45 Tednik; 15.45 Svet na zaslonu; 16.25 Na tirih življenja; 17.05 Svetovni pokal v smučanju-smuk (Ž); 17.35 Pravljica o carju Saltanu; 17.50 Super stara mama; 18.15 Tisoč udarcev: Nedokončana zgodba; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.30 Dnevnik; 20.05 Planet Zemlja.

16.55 Test; 17.10 Poročila; 18.00 Podelitev Nobelove nagrade; 18.40 Številke in črke; 19.30 Poročila; 21.30 Poročila; 23.10 Videopis.

SO

9.05 Angleščina; 9.35 Francoščina; 10.05 Ruščina; 10.35 Roke nad mestom – film; 12.10 Svet in mi; 13.10 Mi; 13.40 Aktualno; 13.45 Od Karlove cerkve h Kollegien-cerkvi – glasbena oddaja; 14.20 J. S. Bach: „Chromatische Phantasie und Fuge“; 14.30 Zenitovanje z ovirami – veseloigra; 16.00 Pinocio; 16.25 Okoli sveta; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Otroški magacin; 18.00 Mi; 18.30 Nogomet – kvalifikacija za svetovno prvenstvo; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Avstrijsko-madžarska glasbena oddaja.

12.10 Tekmovanje za svetovni pokal – smuk za moške; 13.15 Super-G za ženske; 14.25 Tedaj; 14.30 Svetovno prvenstvo v šahu 1987; 15.00 Klub XL; 16.00 Visoki zbor – oddaja o delu parlamenta; 17.00 Draga družina; 17.45 Kdo me hoče?; 18.00 Trailer – nasveti za ljubitelje filmov; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje aktualno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Clan – film; 22.45 Vprašanja kristjana; 22.50 Aktualno; 22.55 V.S.O.P. – Projekt dunajskih simfonikov – koncert.

7.35–23.50 Teletekst; 7.50 Videostrani; 8.00 Radovedni taček; 8.15 Pamet je boljše kot žamet; 8.20 Kljukčeve dogodivščine; 8.35 Utonilo je sonce; 9.15 Piko Dinozaver; 9.25 Pravljica o carju Saltanu; 9.40 Bratislavski zlati september; 10.40 Naša pesem Maribor; 11.10 Ljudje in zemlja; 11.40 Mesta: Beograd; 12.20 Svetovni pokal v smučanju-superveleslalom; 13.20 Videostrani; 13.50 Videostrani; 14.05 Ciklus F. Astaira: Veselimo se v njegovi družbi; 15.55 Žrebanje za SP v nogometu.

14.40 Kako biti skladen – jugoslovanski Luce – drama; 17.45 Poročila; 20.15 Glasbeni večer; 21.50 Feljton; 22.20 Poročila.

NE

9.05 Fiedensburg – dokumentacija; 9.50 Svoboden kot veter – avstrijski letalci balonov nekoč in danes; 10.35 Tedenski obzornik; 11.00 Ura tiska; 12.00 Orientacija; 12.30 Hello Austria, hello Vienna; 13.00 Mi; 13.30 Veliki vrh – potovanje k severnemu vrhu; 13.55 Deklica s školjko; 15.25 Pastirska pesem; 15.30 Skrivnostna zgodba klovnov – 2. del; 16.50 Nadaljevanja ne bo – oddaja o knjigah; 17.35 Helmi otroški prometni klub; 18.30 X-Large; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Življenja grenka sladkost – 5. del.

9.05 Cartoon-comics – risanka; 9.15 Sto mojstrov; 9.25 Maričja je jokaje sedela v vrtu – pesmi o kuhinji; 9.55 Veleslalom za moške – 1. tek; 11.00 ORF-stereo-koncert; 12.10 Športno popoldne – veleslalom 2. tek – moški; Tekma za ženske; 16.45 Visoko odprite vrste – adventno petje; 17.45 Klub seniorjev; 18.00 Medium radijske in TV-zgodbe; 18.25 Poglej in zadeni; 18.30 Avstrija v sliki v nedeljo; 18.55 6 iz 45 – žrebanje lota; 19.00 Čas v sliki; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega tožilca.

8.05–23.25 Teletekst; 8.20 Videostrani; 8.30 Živ žav; 9.25 Super stara mama; 9.55 Svetovni pokal v alpskem smučanju-slalom (Ž); 11.05 Svetovni pokal v alpskem smučanju-veleslalom (M); 11.35 Vrnitev v paradiz; 12.25 Svetovni pokal v alpskem smučanju-veleslalom (M) 2. tek; 12.55 Svetovni pokal v alpskem smučanju-slalom (Ž) 2. tek; 14.00 Planet Zemlja: Darovi zemlje; 14.55 Videostrani; 15.10 Hiša; 16.45 Mogambo; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Kino; 19.12 Iz TV sporedov.

8.55 Poročila; 9.00 Poročila; 12.00 Poročila; 12.15 Oddaja resnične; 19.30 Dnevnik; 20.55 jutri; 21.15 Sofija; Dokumentarna oddaja; Poezija: Branko Čulina.

PO

9.05 Spencerjevi piloti; 9.50 Varna hiša – žuželke kot gradbeni mojstri; 10.00 Šolska TV; 10.30 Dekle s školjko; 12.00 Visoka hiša; 13.00 Primer za ljudskega tožilca; 13.30 Medium; 13.55 Aktualno; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Zgodbe slikanic; 17.35 Otroci pekla; 18.00 Mi; 18.30 Angel na zemlji; 19.15 Otroci pripovedujejo; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.08 Mojstri kuhajo; 21.50 Miami Vice; 22.00 Fronta v ledu in skali.

16.00 Wurlitzer; 17.30 Telekolog – fizika; 18.00 Lindenstraße; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje aktualno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Klinika v Schwarzwald; 21.00 Tedaj; 21.08 Mojstri kuhajo; 21.15 Šiling – gospodarski magacin; 21.50 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Pozabi Benetke – film; 0.05 Aktualno; 0.10 Orkester; 0.35 Poročila.

10.00 Zrcalo tedna; 10.20 Ciklus Axela Cortija: Kam in nazaj-Santa Fe; 16.25–0.00 Teletekst; 16.40 Videostrani; 16.55 Mozaik; 17.15 Radovedni taček; 17.30 Pamet je boljše kot žamet; 17.35 Znak; 18.05 20 let „Emone“ – folklorna oddaja; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Usodna križanja; 21.00 Aktualno; 21.45 Glasbeni večer; 22.35 Dnevnik; 22.50 Jugoslovanska teveteka; 23.50 Videostrani.

17.10 Dnevnik; 17.45 Oddaja; 17.45 Otroški šport; 19.30 Dnevnik; 20.55 jutri; 21.05 Poročila; 22.35 Znanje.

TO

9.05 Avstrija v sliki – ponovitev; 9.30 Angleščina; 10.00 Šolska TV; 10.30 Življenja grenka sladkost; 12.05 Šport v ponedeljek; 13.00 Mi; 13.30 Aktualno; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Čebelica Maja; 17.30 Oddaja z miško; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Angel na zemlji; 19.50 Otroci pripovedujejo...; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Pustolovščina Amaconas – 4. del; 21.00 Poglej in zadeni; 21.07 Dallas; 21.55 Superflip – igra s publiko; 22.22 Pes Baskervilleja.

16.00 Wurlitzer; 17.00 Voda: z neba prihaja, k nebu se vzpenja; 17.30 Orientacija; 18.00 Srečni Luka; 18.30 Avstrija v sliki; 19.20 Znanje aktualno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Made in Austria; 21.00 Poglej in zadeni; 21.07 Inozemski report; 21.55 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Kavarna Central, poročila.

10.00 Šolska TV: Kemija, naravoslovje; obrambna vzgoja; 11.05 Jezikovni utrinki; 11.10 Angleščina XXVII; Francoščina X; 16.00–23.40 Teletekst; 16.15 Videostrani; 16.30 Mozaik – Šolska TV; 17.35 Exlibris; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Odprava suženjstva; 21.15 Trinidad; 21.55 Gala predstava v kulturnem centru Karl Marx.

17.30 Angleščina; 18.30 Risanka; 18.45 Rezerviran čas; 19.30 Življenja: Stanovanje; bogastvo Evrope; 21.00 Letni koncert; tko Joan Faulkner.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10–19.00

Sreda, 9. 12.
Vse najboljše – Ansambel Vita Muženiča
Večerna 21.00–22.00
Zvočno pismo iz Ljubljane.
Komorna glasba

(J. Messner)

Četrtek, 10. 12.
Rož–Podjuna–Zila

Nedelja, 13. 12.
Zavestno živeti

Petek, 11. 12.
Koroški liki: Skupna Koroška – Das gemeinsame Kärnten (R. Vospernik).
Jezikovni pogovori

Ponedeljek, 14. 12.
Advent na deželi (Andrej Wieser)

Torek, 15. 12.
Rajžarmo iz kraja v kraj – Veseli muzikanti

13. in 14. decembra: Zavestno živeti, Advent na deželi

Dnevi in tedni pričakovanja – advent. Ni ga letnega časa, ki bi bolj emocionalno vplival na ljudi. V pozitivnem in negativnem smislu. Ne gre zgolj za potrošniško mrzlico, ki igra danes posebno vlogo, temveč tudi za duševne težave tistih, ki v teh dneh posebej občutijo osamljenost in obrobnost. To so tisti, ki so v svojih nazarjih in odnosih obrnjeni navznotraj in tudi takšni, ki v težavah ne najdejo koga, ki bi jih poslušal. V predbožičnem stresu njihov nemi klic na pomoč nemalokrat ostane brez odziva. V slepi ulici vidijo poslednji izhod...

Advent na deželi. Danes precej drugačen, kot še pred dvemi, tremi desetletji. Ne samo zaradi razvoja tehnike, ki nas v medčloveških odnosih prehiteva. Andrej Wieser iz Borovelj, danes v zrelih letih, se spominja lepših, globljih občutkov, lepših dni...

SLOVENSKI VESTNIK

Naročam „Sliki da mi ga pošljo“

Ime in priimek

naslov

pošta

Obvezujem se, da bom naročnino (250 šilingov) redno plačeval(a) in prosim, da mi pošljete

(kraj in datum)

Prijsko SP v rokometu; 19.00 In črke - kviz; 19.00 Dnevnik; 20.00 danes, jutri; 21.45

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Za knjižne molje; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Rezervirano za...; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Iz dela Glasbene mladine Slovenije; 14.45 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja.

17.30 Otroška oddaja; 18.30 Risanka; 18.40 koledar; 19.10 Risanka PEP-Partizan; 20.05 Goli z evropskih dokumentarni večer;

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.35 Koncert za mlade poslušalce; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Iz glasbenih šol - Glasbena šola Kranj; 14.45 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00.

17.30 Dečki in čas; 18.30 Risanka; 19.00 Domači ansambli; 20.00 Iz koncert-ameriški film; 22.45

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 8.35 Mladina poje; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Mojstra iz Norveške in Finske; Edvard Grieg in Sibelius; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.30 Od melodije do melodije; 14.35 Popoldanski mozaik; 15.55 Zabavna glasba.

Glasujemo za ljube-18.40 Lepotica William - otroški festival; 19.30 Dnevnik; 21.45 Poročila; 22.00 Športna sobota.

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Pionirski tehnik; 9.05 Pogovor s poslušalci; 10.05 Sobotna matineja; 11.05 Naši umetniki pred mikrofonom; 1.20 Minute za staro glasbo; 11.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 14.05 Kulturna panorama; 15.10 Popoldanski mozaik; 15.55 Zabavna glasba; 18.30 S knjižnega trga; 19.35 Za naše najmlajše; 20.00 Radio na obisku.

18.00 in Ne joči, Peter - oddaja v romščini; 19.45 Oddaja iz kulture; 20.00 Izumov - serijski film; 22.00 Mali koncert; 23.05

5.00 Poročila; 5.30 Dnevni koledar; 5.50 Rekreacija; 6.15 Danes je nedelja; 7.30 Zdravo, tovariši vojak; 8.05 Radijska igra za otroke; 9.05 Še pomnite, tovariši; 10.05 Promenadni koncert; 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.20 Za naše kmetovalce; 16.00 Lojtrca domačih; 17.05 Nedeljska reportaža; 17.30 Pojo amaterski zbori; 18.00 Humoreska tega tedna; 18.25 Lepe operne melodije; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer.

Pojte z nami - otroška 18.00 Beograjski TV indirekt - oddaja o paralele - zunanjeponada; 20.45 Včeraj, neke noči - ameri-

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Glasbena lepiljenka; 8.25 Ringaraja; 8.40 Izberite pesmico; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Tekoča repriza; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe vam igrajo; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Ponedeljkov križemkraj; 14.15 Concertino Praga 86 - Koncert zmagovalcev mednarodnega radijskega tekmovanja mladih.

18.00 Francoščina X; 19.00 In črke - kviz; 19.00 Kvaliteta življenja; 20.00 Kvaliteta življenja; 20.35 Manjšine - Babilon v malem; 20.00 RTV Ljubljana s solis-

4.30 Poročila; 4.50 Dnevni koledar; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasbena matineja; 11.25 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Znanje za jutri; 14.35 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 19.35 Lahko noč, otroci; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi.

Med Pireneji in Balearskimi otoki

Četrtek, 10. 12. 1987, TV LJ1, 22.40 - Katalonija je ogromen in privlačen labirint, ki se razteza od Pirenejev do Balearskih otokov na površini 32.000 kvadratnih kilometrov ima šest milijonov prebivalcev. Čeprav je del Španije, se ta dežela razlikuje od nje. Narobe bi bilo, če bi rekli, da so Katalonci manjšina. Dvakrat v tem stoletju so imeli avtonomijo, drugič so jo dobili po Francovi smrti. Njihova želja po svobodi, po samoodločanju sega v romansko in gotsko obdobje. Glavna posebnost tamkajšnjih prebivalcev je čudna mešanica estetskega duha in samostojnosti. Dali, Gaudi in Miro so del globoko zakoreninjene zgodovinske tradicije. Zgodovina pa niso le spomeniki, ampak tudi čisto preproste vsakdanje stvari.

Babilon v malem

Torek, 15. 12. 1987, TV LJ2, 20.35 - Čeprav je Madžarska s komaj nekaj več kot 10 milijoni prebivalcev majhna država, danes tam poleg madžarščine govorijo še sedem drugih jezikov. V manjših krajih in tudi v mestih je slišati nemški, slovaški, hrvaški, srbski, romunski in romski jezik. Šest narodnih skupnosti in etnična manjšina Romov žive druga poleg druge. Delavci, študentje, umetniki in uslužbenci govorijo v oddaji o vplivu manjšinskih jezikov na njihovo vsakdanje življenje.

Muslimani v Afriki

Sreda, 9. 12. 1987, TV A2, 22.22 - V središču te dokumentacije je družbeno in versko življenje v islamskem puščavskem mestecu Kano v Nigeriji in Salalah - festival ob zaključku postnega meseca ramadana. Autor Michael Whiteley prikazuje kulturnozgodovinski pomen in optično glasbeni blišč islama v Afriki.

Darovi zemlje

Petek, 11. 12. 1987, TV LJ1, 20.15 - Že tisočletja ljudje izkoriščajo zaklade iz navidez neizčrpne zakladnice planeta. Danes pa vemo, da zemljini viri še zdaleč niso neskončni. Kako dolgo še?

Pričevanja

Petek, 11. 12. 1987, TV LJ2, 20.00 - Dokumentarni film „Pričevanja“ je pretresljiva podoba koncentracijskih taborišč, kot so jih odkrivali zavezniške kamere pri osvobajanju okupiranega ozemlja.

Radovedni taček

Ponedeljek, 14. 12. 1987, TV LJ1, 17.15 - Poznate kozo? Če drugače ne, ste jo videli v živalskem vrtu ali pa narisano v pravljici o kozji in njenih sedmih kozličkih. Če pa ne, si oglejte današnji oddajo Radovednega tačka.

Jose Feliciano bo gostoval na Dunaju

Sobota, 12. 12. 1987, TV A2, 22.55 - Jose Feliciano, slepi Bask, bo tokrat gost večera z Dunajskimi simfoniki in vrsto pop-pevcev. Iskali bodo skupno v klasični in moderni glasbi.

Politični jetniki Drage ovojnice

Nedelja, 13. 12. 1987, TV A2, 0.15 - Režiser Luis, vodja gledališke šole v Madridu je hudo prizadet zaradi ravnanja s političnimi jetniki v južni Ameriki. Zato se odloči naštudirati gledališki komad, ki si ga lahko ogledate na televiziji.

Petek, 11. 12. 1987, TV A2, 21.20 - Na podlagi znanstvenih raziskav bo Kurt Langbein dokumentiral, kako preobremenjeno je okolje z embalažo potrošniških dobrin. Ker se bliža čas, ko veliko nakupujemo, naj bi tudi sami malo razmislili.

Naročite in širite Slovenski vestnik!

Spoštovana bralka, spoštovani bralec Slovenskega vestnika! V roki imate novo, sodobno številko novega Slovenskega vestnika. Upamo, da vam bo nova oblika, vsebina, novi, bolj ročni format in še marsikaj drugega ugajalo. Z novo koncepcijo hoče Slovenski vestnik pridobiti še več naročnikov. Če še niste člani velike družine bralcev SV, potem izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: Slovenski vestnik, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt. Prvi mesec dobite novi Slovenski vestnik brezplačno!

Wulfenia-Kinozentrum Alternativkino November '87

9.-15.	16.20	18.30	20.40	16.-22.	16.20	18.30	20.40
Sr. 9.	Paolo Pasolini Edipo Re		Pasolini Die 120 Tage von Sodom	Sr. 16.	H. G. Clouzot Die Teuffischen		D. Lynch Blue Velvet
Če. 10.				Če. 17.			
Pe. 11.	Luis Bunuel		Michael Cimino Haeven's gate	Pe. 18.	Ingmar Bergman		Joseph Strick
So. 12.				So. 19.			Ulysses
Ne. 13.	Der Würgeengel		Marcel Carne Kinder des Olymp	Ne. 20.	Die Jungfrauen-Quelle		
Po. 14.				Po. 21.			
To. 15.	H. G. Clouzot Die Teuffischen		D. Lynch Blue Velvet	To. 22.	A. Jodorowsky Montana Sacra		Godard Maria und Joseph

Slovenski vestnik in prosim, slednji naslov:

8000 dinarjev - za Jugoslavina in položnico.

Lepote slovenske zemlje

V nedeljo 22. novembra je Katoliški dom prosvete Tinje vabil na izredno zanimivo dia-predavanje z naslovom „Lepote slovenske zemlje“, ki ga je imel znani slovenski fotograf in svetovni popotnik Stane Tavčar iz Kranja. Nad 400 velikoformatnih (6x6 cm) barvnih slik nas je ob glasbi najboljših slovenskih ansamblov povedlo v lepe slovenske kraje ter nas seznanilo z življenjem in običaji njihovih prebivalcev. To živobarvno revijo slik je predavatelj znal še popestriti s prelepimi posnetki

cvetja vseh vrst. To fantastično harmonijo slik, besedila in glasbe je znal tako spretno zajeti, da si kot poslušalec oz. gledalec imel vtis, da si v kinu in ne na dia-predavanju. Polna dvorana navdušenih udeležencev je kreatorja tega uspelega popoldneva nagradila z bučnim aplavzom in z željo, da bi še prišel predavati na Koroško.

Stane Tavčar, tudi daljnji potomec znanega slovenskega politika in pisatelja Ivana Tavčarja, ni, kot že omenjeno, samo odličen fotograf, marveč tudi svetovni

popotnik posebne vrste – z mopedom je namreč preko Carigrada, Jeruzalema in Kaira prevozil največjo puščavo na svetu, Saharo; s kolesom pa je „prevandral“ celo Evropo. Povsod, kjer je bil, ga je spremljal njegov zvesti fotoaparati, tako da ima vse te dogodivščine zajete na filmskih trakovih. Zaradi izredne privlačnosti dia-predavanja „Lepote slovenske zemlje“ ga, v prepričanju, da bo zadovoljil slehernega obiskovalca, priporočamo za ogled tudi po drugih koroških krajih.

Večer s Poldetom Bibičem

Ob jubileju, 85 let organizirane kulturne dejavnosti v Selah, je domače prosvetno društvo „Planina“ povabilo znanega filmskega in gledališkega igralca Poldeta Bibiča. Odličnega gosta s soprogo je v nedeljo zvečer v farnem domu prisednica društva Pavli Čertov. Umetnik pa je navzoče pozdravil s Prešernovo „Zdravljico“. Nato nam je predstavil Levstikovega „Martina Krpana“ tako živo,

kakor da bi ga gledali na Dunaju, kako seka Brdavsvo glavo. Tudi dunajski gospodi s cesarjem vred je v obraz povedal svoje mnenje. Sila korajžen je bil ta Krpan – naj nam bo za zgled v danšnjem času. Z umetnikom se je razvila tudi živahna diskusija, ali bolje rešeno prijetno kramljanje. Marsikaj nam je razložil in pojasnil o gledališki umetnosti – še in še bi ga poslušali. Žal pa tudi najlepše ure minejo, posloviti smo se

morali od prijetnega mojstra besede, ki nam je nudi enkratni kulturni užitek.

Selska dekleta pa so ga, kot znanega prijatelja planin povabila, naj pride k nam še poleti, da se naučijo planinskega zraka. Vsem tistim, ki so ostali rajši doma – in teh je bilo kar preveč, pa naj bo žal, da so zamudili to enkratno doživetje. Velikemu mojstru pa še enkrat prisrčna hvala za prijeten večer.

F. K.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sreda 9. 12. 14.45	celovška univerza soba 129	SIMPOZIJ O ANDREJU ŠUSTERJU DRABOSNJAKU. Spored: Otvoritev (prof. dr. Rudolf Neuhäuser, 15.00; Pavle Zablantnik (Celovec); Drabosnjak kot dramatik, Niko Kuret (Ljubljana); O treh neznanih Drabosnjakovih igrah; Bruno Hartman (Maribor); Drabosnjakove igre na poklicnih odrih. 19.00; Jurij Fikfak (Ljubljana); Recepcija Drabosnjakovih del; Herta Lauegger (Celovec); Jezikovne značilnosti Drabosnjakovih besedil, (vodja diskusije: Klaus Detlef Olof (Celovec). V času simpozija bo na univerzi tudi razstava Drabosnjakovih tiskov in rokopisov.	KKZ in Slavistični inštitut cel. univerze
Sreda 9. 12. 18.30	Österr. Länderbank, Arnulfpl. 2, Celovec	PISANE SLIKE NA ČEBELNJAKU Panjske čelnice iz Slovenije iz časa 1838–1901 (v sodelovanju s pokrajinskim muzejem Celje). Uvodni referat: prof. Milena Koškon.	Avstrijsko-jugoslovansko društvo
Sreda 9. 12. 19.30	Hiša sindikatov Bahnhofstr. 44, Celovec	AIDS in razisem – podijska diskusija Razpravljajo: Florence Onubogu (germanistka), Günther Nagele (pedagog), Barbara Wolfesberger (zdravnica), Stefan Schennach (žurnalist).	ÖIE, idr.
Sobota 12. 12. 19.30	farna dvorana v Železni Kapli	SLAVNOSTNA PRIREDITEV ob 80-LETNICI OBSTOJA SPD „ZARJA“	Slovensko prosvetno društvo Zarja v Železni Kapli
Nedelja 13. 12. 14.30	farna dvorana v Pliberku	ADVENTNO SREČANJE nastopajo: Pevsko instrumentalna skupina Zvabek, 4 J, Mlada Podjuna, KM-Pliberk.	Katoliška mladina
Sreda 16. 12. 20.00	Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec	DOLGA NOČ ALBERTA EHRENSTEINA (nem.) Recital Fritza Kohlesa po knjigi K. M. Gaussa	Kulturno društvo Pri Joklnu
Četrtek 17. 12. 20.30	univerza Celovec	ELLA (Herbert Achternbusch) Igra: Joachim Bauer, režija: Victor Oller, O usodi kmečke žene, ki ni rodila sina!	pro UNIKUM
Sobota 19. 12. 19.00	farna cerkev v Šentilju	PASTIRSKA IGRA – Andrej Šuster Drabosnjak (ponovitev) Po rokopisu Drabosnjaka za predstavo priredila dr. Herta Lauegger. Nastopajo igralci iz Roža in Gur. Režija: Franci Končan, asistent režije: Pavli Zablantnik, scena: inž. Viktor Molka, kostumi: prof. Alenka Bartl, glasba: Lajko Milisavljevič, lektor: Toni Sticker.	KKZ
Nedelja 20. 12. 14.30 in 19.00	farna cerkev v Šentilju	PASTIRSKA IGRA – Andrej Šuster Drabosnjak (ponovitev)	KKZ

SEMINARJI SLOVENSKEGA ZNANSTVENEGA INŠTITUTA

KOMUNICIRANJE NA DELOVNEM MESTU IN SKUPINSKO DELO

dr. Stane Možina, dr. Jože Florjančič,
Petek, 11. 12., 9.00–17.00, v tovarni Elan, Brnca;
(prispevek na osebo 800 šil. pri 10 udeležencih, pri petih udeležencih 1.400 šil.)

NALOGE IN PRAVICE POSLOVODIJ DRUŽB Z OMEJENIM JAMSTVOM

dr. Kristijan Schellander
Sreda, 9. 12., 9.00–13.00, v Mladinskem domu, Mikschallee 4, Celovec (Prispevek na osebo 600 šil. pri 10 udeležencih, pri petih udeležencih 1.400 šil.)

GOSPODARSKE, DRUŽBENOPRAVNE IN DAVČNE OSNOVE PODJETNIŠKEGA DELOVANJA IN UDELEŽB V AVSTRIJI

dr. Kristijan Schellander
Četrtek, 10. 12., v Mladinskem domu, Mikschallee 4, Celovec
(prispevek na osebo 960 šil. pri 10 udeležencih, pri petih udeležencih 1.600 šil.)

RAZSTAVE

Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec	RAZSTAVA DEL VLADIMIRJA MAKUCA Razstava bo na ogled do 10. 12. 1987	Kulturno društvo Pri Joklnu
Katoliški dom prosvete v Tinjah	RAZSTAVA DEL DRAGA DUŠKOVIČA Razstava na ogled do 10. 1. 1988	Sodalitas
Četrtek 3. 12. 17.00	Galerie 61, Bahnhofstr. 24, Celovec DIALOGI – Razstava grafik umetnikov s Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine (Jože Ciuha, Giselbert Hoke, Andrej Jemec, Kiki Kogelnik, Cornelius Kolig, Lojze Logar, Valentin Oman, Klavdij Palčič, Jože Spacal, Lojze Spacal, Franko Vecchiet, Giuseppe Zigaina). Razstava je na ogled do 23. decembra	
četrtek 3. 12. 17.00	Hiša umetnikov, Celovec RETROSPEKTIVA DEL EGONA WUCHERERJA Razstava je odprta do 31. 12. 1987.	Kärntner Kunstverein
Ponedeljek 14. 12. 19.30	Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec PLANINE V SLIKI otvoritev, razstave letošnjega fotografskega natečaja	Slovensko planinsko društvo Celovec
Petek 11. 12. 20.00	Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec RENATA BOVHAN – slike na platnu in keramike. Ob odprtju slikarska akcija v živo.	Kulturno društvo Pri Joklnu
Galerija Carinthia in Künstlerhaus	ALEXANDER KANDUT – o črtah in oblikah	
Knjigarna Magnet, Velikovec	BOŽIČNA RAZSTAVA	

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telex 42 20 86 sndk a. Glavni urednik: Ivan P. Lukan; urednika: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje. Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 250 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 8000 dinarjev. Oglaš: 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 600.000 dinarjev.

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

priporoča knjige s področja učbenikov, slovarjev in slovenskih priročnikov

BEZLAJ F.:
Etimološki slovar slovenskega jezika. – Lj.: Mladinska knjiga – 2 zv.

GRADIŠNIK J.:
Za lepo domačo besedo: priročnik sodobne slovenščine. – (1. izd.) – Maribor: Obzorje – 211 str. (Slovenski dom, 10).

BUNC S.:
Slovar tujk – (4. izd.): Maribor: Obzorje – 471 str. – (Glotta; 1)

DEL COTT R.:
Medicinski terminološki slovar – (4. izd.) – Lj.: Državna založba Slovenije – 303 str.

MESSNER J.:
Naša lepa beseda: radijski jezikovni pogovori – Celovec: Drava – 136 str.

NOVAK F.:
Poslovni in uradovadni jezik – Lj.: Delo – 139 str. – (Gospodarska založba, 39)

SLOVAR osmih jezikov švedsko, nizozemsko, nemško, angleško, francosko, italijansko, špansko, slovensko.

VOJAŠKI slovar
Lj.: Partizanska knjiga – 523 str.

Škofiče:

Umrli je Hofov Hanzi

Pretrsla nas je žalostna vest, da je nenadoma v 80. letu starosti umrl Hanzi Gröblacher pd. Hofov Hanzi. Vsi, ki smo ga poznali vemo, da smo z njim zgubili dragega, vedno nasmejanega in izredno priljubljenega moža. Kruta smrt ga je nepričakovano iztrgala iz naše srede in nam tako prizadela globoko žalost. Še istega tragičnega dne je bil v Celovcu po opravih, ko pa se je vrnil domov, ga je nenadoma zadela srčna kap.

Pokojni izhaja iz znane Hofove družine v Deščicah in je brat pokojnega predsednika Zveze slovenskih izseljencev Vinka Gröblacherja. Čeprav je Hanzija smrt doletela v naši vasi, je bila njegova želja, da bi bil pokopan v sosednjem Šentilju, kjer počivajo njegova mama, brat Vinko in nečak Stojan.

Hofov Hanzi se je izučil trgoveškega poklica. Dolga leta je bil vodja konzuma v Škoficah. V prostem času je rad obiskoval slovenske prireditve, še posebno rad pa je potoval po širnem svetu. Tako se je pred kratkim vrnil z daljne Kitajske. Radi smo poslušali njegove dogodivščine in na barvnih diastikah občudovali lepote sveta, ki jih je ovekovečil na filmskem traku. Kljub slabemu vremenu, saj je v petek, 27. novembra močno deževalo, se je na pogrebu zbrala velika množica ljudi, da je pokojnemu izkazala poslednjo čast. Pogrebni obred je opravil šentiljski župnik Lovrenc Petričič, v slovo pa so zapeli šentiljski pevci pod vodstvom Mira Kernjaka.

Hofovega Hanzija bomo ohranili v častnem spominu. Naj mu bo domača zemlja lahka.

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli slavi letos 80-letnico obstoja. Svoj jubilej bo proslavilo prihodnjo soboto. Spored proslave bo potekal pod geslom „Naš kraj – začetki – težki časi – bodočnost“. Med posameznimi točkami sporeda bo tudi ustrezno vezno besedilo, v katerem bo prikazana zgodovina društva od ustanovitve leta 1907 do danes. Za to priložnost bo društvo izdalo tudi posebno brošuro, v kateri bo dokumentirana dejavnost „Zarje“ v minulih osmih desetletjih. Ob jubileju ter o delu društva, o težavah, uspehih in načrtih smo se pogovarjali z Mihijem Travnikom, Poldejem Zundrom, Mihom Kuharjem, Francijem Sadolškom, Petrom Kuharjem in Zdravkom Haderlapom. Čeprav vsega zaradi omejenega prostora ne moremo objaviti, bo bralec vendarle dobil vtis, da gre za jubilej enega izmed najaktivnejših prosvetnih društev naše narodne skupnosti.

Množičnost in kvaliteta odlikujeta delovanje kapelske Zarje.

80 let SPD „Zarja“

Pogovor v društveni sobi nad zadrugo je potekal brez praznega besedičenja. Predsednik Miha Travnik je poudaril, da je društvo prisotno na vseh področjih, njegove sekcije (pevska, dramska, folklorna, tamburaška, športna, mladinska) niso aktivne le sedaj, ko gre za jubilejno proslavo, ampak so delavne tudi sicer. Posebno aktivni so igralci, folkloristi, pevci in tudi športniki. Miha se spominja, kako je bilo, ko so pevci prvič nastopili v enotnih oblekah, kako so bili veseli, ko je zbor izdal gramofonsko ploščo, tamburaši z ansambлом Korenika pa kaseto. Eden izmed velikih dogodkov je bila otvoritev društvene sobe, saj so po dolgi desetletjih prišli do lastne strehe. To so dosegli z lastnim delom, s podporo domače zadruge, s pomočjo občine in prostovoljnimi delom članov društva, finančno in materialno pa so pomagali tudi drugi, predvsem Slovenska prosvetna zveza. S slednjo ima društvo dobre vezi, centrala društvu vedno pomaga, obratno pa tudi „Zarja“ vedno sodeluje na centralnih prireditvah, Zarjine skupine zastopajo SPZ tudi na raznih gostovanjih v Sloveniji in drugih deželah.

Kritično je Travnik pripomnil, da je nepotrebno, da trošimo energijo z dvema zvezama; menil je, da bi se naši centralni organizaciji morali bolj zblížiti, morda celo združiti v eno...

Travnik je izrazil tudi svojo zaskrbljenost glede trenutne situacije na področju dvojezičnega šolstva in poudaril, da bo treba še bolj delati in storiti vse, da ne bodo mogli uresničiti zakona, ki bi bil naši narodni skupnosti v pogubo.

LJUBEZEN DO DELA

Režiserja Poldeja Zundra smo vprašali, kako je bilo mogoče odsko dejavnost v Železni Kapli spraviti na tako raven? Dejal je:

„Jaz mislim, da je za to dejavnost potrebna ljubezen in veselje. Potrebno je dosegati uspehe. To je potem vedno znova izziv in nudi igralcem tudi zadovoljstvo. Mislim, da je prav v tem ključ uspeha, kajti ob igrah, ki smo jih igrali, smo tudi rasli.“

Če mislim na vsebino in na gostovanja, na primer na Boršnikovem srečanju v Mariboru ali na poletnih igrah v Križankah v Ljubljani, potem to ni nekakšno sončenje ob uspehih, ampak ravno obratno, bilo nam je v spodbudo, da bi tudi v bodoče uspeli in občutili, da imamo še mnogo neizrabljenih moči, ki jih je treba vključiti. V to delo je treba biti zaljubljen. Naša dejavnost je delo za človeka in če ta čuti svoje zmožnosti, dobi tudi veselje, potem doseže tudi določen nivo in s tem tudi navdušenje za igro.

Res je, da postajamo predrzni in segamo po zelo zahtevnih besedilih, vendar mislim, da smo ravno pri teh tekstih rasli in zdi se mi, da ob predstavah, ki smo jih pač zmogli, nismo imeli občutka, da bi bile slabe. Tudi kritike so nam dajale poguma, zato smo nadaljevali in si rekli, zakaj amaterska ali ljubiteljska skupina ne bi zmogla postaviti na oder zahtevnega dramskega dela.“

POMEMBEN FAKTOR V OBČINI

Mihi Kuhar, ki je dolga leta tudi odbornik v občini Železna Kapla-Bela, je povedal, da društvo tvori v občini pomemben kulturni faktor. „Posebno po združitvi občin, ko je društvo postalo eno najmočnejših v občini, je tudi občina začela upoštevati „Zarjo“ in s tem priznala prisotnost naše kulture. Tudi večina občanov je danes na naše društvo ponosna (seveda je tudi nekaj takih, ki bi raje videli, da nas ne bi bilo).“

Podpora s strani občine ni velika, ker pač ni dovolj denarja,

treba pa je reči, da dobiva enako podporo kot druga društva v občini. V tem oziru smo enakovredni, čeprav vem, da bi morala biti podpora večja. No, zdaj za jubilej bo društvo dobilo vsekakor nekaj več kot sicer. Tako je bilo tudi, ko smo gradili našo društveno sobo.

SPD „Zarja“ ima tudi velike zasluge na področju stikov med sosednjima občinama Železno Kaplo in Kranjem. Na pobudo naših funkcionarjev je prišlo do redne kulturne izmenjave. Pred tem smo imeli stike z društvom na Jezerskem. Pokojni župan Lubas in tedanji predsednik kranjske občine Košir sta našo pobudo pozdravila. Pozneje je prišlo tudi do sodelovanja med društvi večinskega naroda in Kranjem. Potem so ti stiki nekoliko zamrli, naše društvo pa ima še redne stike z Jezerskim društvom in drugimi društvi v Sloveniji. Danes naše društvo sodeluje tudi z ostalimi društvi v občini in v Kapli ni več občinske prireditve, na kateri ne bi sodelovala ena izmed Zarjinih skupin.“

IZ VESELJA DO KULTURE

Funkcijo tajnika opravlja Franci Sadolšek, ki pravi, da mu je delo v društvu v veselje in tudi potreba. Tu bolj misli na sodelovanje v raznih skupinah, saj je bil dolga leta član folklorne, zdaj sodeluje v pevskem zboru, predvsem pa ga veseli odrska dejavnost. Tu ga poznamo kot odličnega igralca, ki vedno znova navdušuje občinstvo.

Franci pravi, da kot tajnik opravlja tisto, kar mu naloži odbor, vendar mu oder pomeni vse. Rad se spominja, kako so v njihovi družini delali za društvo. Zlasti njegova mati je bila zelo prizadeta, ko je šlo za organizacijo in vabljenje ljudi na prireditve. Živo se spominja tudi Leni Kuharjeve, kako je ustanavljala folklorne skupine in s kakšnim

navdušenjem je hodil na vaje in na nastope doma in v drugih krajih. Potem so nastajale ena sekcija za drugo in s ponosom ugotavlja, da vse delujejo in tako tvorijo močno celoto društva.

TEŽKI ČASI BORBE IN OBNOVE

Kadar teče beseda o Zarji ali Železni Kapli sploh, je prisotno tudi ime Petra Kuharja, ki je danes živa legenda kulture, boja za naše pravice in tudi pomembna osebnost na področju gospodarstva. Peter Kuhar je bil dolga leta (od 1959 do 1981) predsednik „Zarje“ in s tem glavna gonilna sila kulture in dejavnosti razvoja slovenskega življa v Železni Kapli. Pa tudi sedaj, ko ni več predsednik, še vedno deluje na raznih področjih. Peter Kuhar se še spominja dela društva v predvojnih letih in tedanjih funkcionarjev in časa, ko je na oblast prišel fašizem.

Peter je poznal ustanovitelje društva Pasterka, Rapolda, Vinkla, Haderlapa, Rojsa, Sadolškovič, Vivodovih in Stručevih, ki so tedaj delovali v društvu. Glavno delo jim je bilo izobraževanje članov in vseh, ki so bili željni znanja in spoznavanja slovenske kulture. Tedaj ni bilo ne društvene dvorane ne odra, a so kljub temu razvijali tudi pevsko in odsko dejavnost in vabili v goste tudi druge skupine. Zelo uspešen je bil tamburaški zbor, ki ga je vodil Franc Pasterk, pevce pa Karel Prušnik.

Ko je prišel čas fašizma, so bili prve žrtve prav prosvetasi in tudi prvi, ki so se uprli nasilju in šli v partizane. Tudi sam je bil partizan, ker se je zavedal, kaj pomeni, če kdo narodu vzame kulturo in mu napove smrt. To so bili težki časi. Teško pa je bilo tudi po koncu vojne. Mnogo prosvetašev je padlo v partizanih ali umrlo v taboriščih ali našlo smrt na nemški fronti. Zato so leta

obnove zahtevale mnogo napora. K temu je prišlo še razočaranje, ker so premaganci spet prišli na oblast. Slovenci, ki so mislili, da bodo uživali v svobodi in pravični rešitvi narodnega vprašanja, so bili spet žrtve napadov in Angleži so celo ustrelili mladinsko funkcionarko Malko Oraže-Tatjano. Tolpe „Wurffkomande“ so napadale naše kulturne prireditve in nas skušale ovirati pri razvoju naše kulture.

Kljub temu je šlo delo naprej. Društvo je postajalo vedno močnejše. Raslo je tudi gospodarstvo. Peter Kuhar je menil, da brez iniciative članov odbora „Zarje“ ne bi prišlo do gradnje hotela, in tudi vprašanje tovarne na Rebrci bi bilo gotovo drugače rešeno. Zarjini kulturniki so dejansko prispevali k vsestranskemu razvoju Železne Kaple.

ZNATEN PRISPEVEK MLADINE

Zdravko Haderlap, ki v fokalni skupini deluje že 15 let, je spregovoril o pomenu delovanja mladine v jubilejnem društvu. Povedal je, da je zastopana v vseh sekcijah društva, pri folklori pa sodelujejo tudi otroci. Zato je prispevek mladine v društvu velik. Mladina deluje tudi na narodnem področju, v okviru „Zarje“ organizirajo razne akcije.

Kljub temu pa vidi pri delu z mladino razne probleme, predvsem to, da jo je zelo težko pridobiti za kulturno udejstvovanje, najlažje je to še pri športu, sicer pa se mladi najraje zatekajo v diskoteke ali celo v gostilne. Zato meni, da bo treba iskati alternative, s katerimi bi pritegnili ljudi. Folklore se nekateri kmalu naveličajo, ko pa jim razložijo, da je to tudi izrazni ples, je motivacija že večja. Skrbeti bomo morali tudi za možnost družabnih plesov. Pa tudi sicer bo treba nuditi bolj popularne oblike udejstvovanja, tudi politične. Treba bo poskrbeti za strokovnjake, ki bi šolali funkcionarje društva, je končno naglasil Zdravko Haderlap.

Miha Travnik

Franci Sadolšek

Miha Kuhar

Zdravko Haderlap

Poldej Zunder

Peter Kuhar

Takoimenovani „Robičev-areal“ (slika desno) bo zdaj družba „Premrov & Co vendarle lahko kupila. Tako obeta sklep šentjakobskega občinskega sveta, ki je z glasovi SPÖ, Slovenske gospodarske skupnosti in enim glasom ÖVP sklenil prenamembo zemljišča v mešano gradbeno področje. S tem sklepom se torej obeta, da bo Premrov lahko kupil zemljišče, poslopje obnovil oziroma dogradil ter v doglednem roku začel s proizvodnjo zavornih oblog.

Kakor je znano, so pred-

Zelena luč za Premrova

vsem ÖVP-jevci in svobodnjaki skušali to preprečiti, čeprav so vse ekspertize potrdile, da bo produkcija potekala brez fenola in azbesta, se pravi, da ne bo nevarnosti za onesnaževanje okolja. Medtem smo tudi zvedeli, da bo moralo tudi okrajno glavarstvo ponoviti svojo razsodbo, s katero dovoljuje gradnjo in proizvodnjo, pa tudi s strani

pristojnega ministrstva je pričakovati skorajšen pozitiven odgovor.

Šentjakobski občinski svet je razpravljal tudi o gradnji kanalizacije v občini ter o priključitvi k kanalizaciji „Vrbsko jezero-zahod“. Pri sklepanju o tem vprašanju je ostala socialistična frakcija sama. To predvsem zato, ker ni bilo jasnega načrta, pred-

vsem ne glede finančnega proračuna, ki predvideva skoraj 90 milijonov šilingov stroškov. Tako so odborniki SPÖ sprejeli principialni sklep, da bodo gradili kanal in se priključili na vrbsko kanalizacijo, a razprava še ni zaključena. Na to temo bo 13. decembra ob 14. uri v kulturnem domu zborovanje občanov.

Obnova Galerije 61

Celovška kulturna scena je spet bogatejša. Znaná likovna Galerija 61 je spet odprta. Lastnik arhitekt Rudolf Nitsch je pred otvoritvijo povedal, da se je za ponovno odprtje odločil, ker ima galerija ogromno gradivo, razen tega pa so v tem likovnem salonu razstavljali mladi likovniki, ki so se v zadnjih 25 letih – od ustanovitve galerije 1961 – uveljavili doma in v tujini, med njimi tudi Valentin Oman.

Da je Galerija 61 opravljala tudi važno funkcijo v mednarodnem merilu, zlasti med tremi sosednjimi deželami, dokumentirajo tudi avtorji, ki

so s svojimi deli zastopani na pravkar odprti razstavi (ogled je možen do 23. decembra letos), saj je galeristu uspelo pridobiti Jožeta Ciuho, Giselberta Hokeja, Andreja Jemca, Kiki Kogelnikovo, Corneliusa Koliga, Lojzeta Logarja, Valentina Omana, Klavdija Palčiča, Jožeta Spacala, Lojzeta Spacala, Franka Vecchieta in Giuseppeja Zigaina, torej znana imena iz treh sosednjih dežel, pri čemer deleža slovenskih umetnikov ni moč prezreti.

Kdor ima kaj odnosa do likovne umetnosti, ogleda te enkratne razstave ne bo zamudil.

Nujno iščemo sodelavca (sodelavko) za delo v zunanji trgovini.

Pogoj: popolno znanje slovenskega jezika. Zaželeno je tudi poznavanje angleškega jezika, Nudimo dobre dohodke in ugodno delovno vzdušje.

Pismene vloge na: IMP Metall Ges.m.b.H. 9184 St. Jakob/Šentjakob v Rožu.

Tel.: 0 42 53/544.

DEVIZE / VALUTE

Devizni tečaji 4. 12. 1987

	Nakup	Prodaja
us \$	11.596	11.696
can \$	8.83	8.93
angl. £	20.98	21.24
irl	18.56	18.82
sfr	859.75	862.15
bfr	33.54	33.74
ff	205.81	207.69
hfl	624.26	627.14
dm	702.33	705.17
lit	0.946	0.964
dkr	181.70	183.10
nkr	180.37	181.83
skr	192.99	195.01
fmk	285.00	287.40
esc	8.48	8.84
ptas	10.32	10.48
yen	8.814	8.844

Valutni tečaji 4. 12. 1987

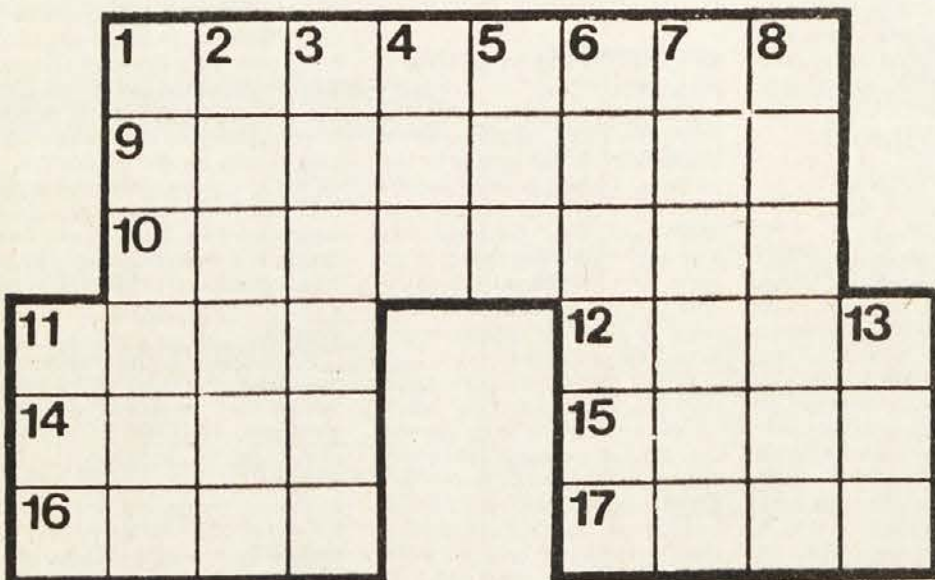
din	0.60	0.90
us \$	11.40	12.00
can \$	8.55	9.15
angl. £	20.55	21.75
irl	18.00	19.20
sfr	849.50	869.50
bfr	32.80	34.00
ff	201.50	211.50
hfl	616.50	632.50
dm	694.85	711.15
lit	0.925	0.985
dkr	177.50	184.50
nkr	176.00	184.00
skr	189.00	197.00
fmk	279.50	291.50
esc	7.90	9.30
ptas	10.10	10.90
yen	8.60	8.90

Mala simetrična križanka

VODORAVNO: 1. nemški romantični pesnik in dramatik, avtor tragedije „Ljubezen in kovarstvo“ (Friedrich), 9. naslov priljubljene Verdijeve opere, 10. Človek, ki je nagnjen k sanjarjenju, 11. pasma majhnega konja, 12. ime slovenskega skladatelja Adamiča, 14. vrsta diabaza, črne kamnine vulkanskega izvora, 15. izmerjena višinska točka, 16. ljubkovalna oblika imena Danica ali Danijel, 17. žitna bolezen.

NAVPIČNO: 1. del pesmi, kitica, 2. škotski književnik, avtor zelo čitanih knjig (Archibald Joseph, „Zvezde gledajo z neba“), 3. jezikovna in etnična skupina, ki ji pripadajo Berberi, Feničani, stari Egipčani itd., 4. žensko ime; tudi vrsta vrbe, 5. redkejšo moško ime, 6. kavčukov mlečni sok, ki se na zraku strdi, 7. prvotni pomen besede, 8. razširjena vrsta vrbe, po kateri so dobili ime nekateri slovenski kraji (npr. Rakitna, Rakitnica), 11. tla, 13. oblika rastlinskega razcveta.

sestavil Jože Petelin

1	Š	K	R	Ž	A	T	///	B	O	D	O	N	I
2	I	L	I	A	D	A	///	O	D	R	Č	E	K
3	R	E	B	R	O	///	T	R	T	A	///	O	T
4	///	O	N	A	///	M	A	D	E	Ž	///	P	U
5	A	P	O	///	M	O	L	E	K	///	A	L	S
6	R	A	///	F	O	S	I	L	///	B	R	A	///
7	E	T	///	A	R	T	A	///	L	U	I	Ž	A
8	S	R	E	N	J	A	///	D	I	L	E	M	A
9	T	A	S	T	E	R	///	S	K	A	L	A	R

Rešitev križanke iz zadnje številke Vestnika

TEDENSKI HOROSKOP

LEV (23. 7. – 23. 8.)
Lepo bi bilo, če bi vendarle nekoliko popustili v svojih ostrih namerah. Le tako boste spet dosegli usklajenost s partnerjem, ki je kar komplicirana osebnost.

DEVICA (24. 8. – 23. 9.)
V okolju, kjer ste, morate pokazati malo več hrabrosti! Vseh komplimentov pa ne jemljite preveč zares! Vaša srečna številka je devetindevetdeset.

TEHTNICA (24. 9. – 23. 10.)
V tem tednu se vam obetajo nenavadni dogodki. Ni izključen tudi visok obisk iz tujine. Vseeno pa bodite previdni, kajti zavist vaših sosedov je velika. Vaša srečna številka je osemnajst.

ŠKORPIJON (24. 10. – 22. 11.)
Vprašajte se, kakšen smisel ima vaše neravno početje! Raje se ukvarjajte s čim drugim in se predajte delu z velikim zanosom! Vaša srečna številka je sedemindeset.

STRELEC (23. 11. – 21. 12.)
Dajte še komu drugemu priložnost, da se izkaže! Vaša samoljubnost je že preveč očitna, zato morate resnično spremeniti svoje ravnanje, kar vam bo samo v korist.

KOZOROG (22. 12. – 20. 1.)
Pri delu se vam že kažejo prvi uspešni rezultati. Bodite vztrajni in trud se vam bo stokratno obrestoval! Telefonski razgovor vas bo zelo razveselil! Vaša srečna številka je enajst.

VODNAR (21. 1. – 18. 2.)
Ne povzročajte neprijetnih situacij! Raje se poglabite vase in se posvetite družini, ki vas potrebuje. Tako vam bo spet zasijalo sonce. Vaša srečna številka je osemindeset.

RIBI (19. 2. – 20. 3.)
Morda ste si naložili preveč obveznosti, vendar morate vztrajati. Malo več samozaupanja vam ne bo škodilo. Pazite na svoje zdravje. Vaša srečna številka je sto.

OVEN (21. 3. – 20. 4.)
Vaša pričakovanja se bodo uresničila. Presenetljivo uspešno boste tudi delovali z dobrimi idejami. Telefonski razgovor vas bo še posebej razveselil. Vaša srečna številka je petindvajset.

BIK (21. 4. – 21. 5.)
Marsikaj boste napravili, kar vašemu partnerju ne bo najbolj všeč. Vseeno se mu boste oddolžili na drug način. Spoznali boste, da so tudi zamotane stvari lepe. Vaša srečna številka je osem.

DVOJČKA (22. 5. – 21. 6.)
Vsi, ki vas poznajo, so nad vami navdušeni. Ljubezen pa je nekaj povsem drugega; tu nimate še pravih izkušenj. Čaka vas prijetno presenečenje. Vaša srečna številka je deset.

RAK (22. 6. – 22. 7.)
Še naprej vztrajajte na dosedanjih prizadevanjih! Vaš šarm bo opazila neka oseba in v resnici vam ne bo žal za to znanstvo. Vaša srečna številka je petnajst.

10 13 17 26 31 38 (25)

brez jamstva!

X21 212 22X X1X

brez jamstva!

Brošuro „Tvoj otrok in ti“ v slovenščini, nemščini in angleščini lahko brezplačno naročite na naslovu: Universalno življenje/Universelles Leben, Postfach 140 5016 Salzburg/Österreich.

TRIBUNA BRALCEV

„...Je moral opustiti
„Mladinski zbor Bilčovs“

Iz rubrike „To in ono iz bilčovske občine“ (nt, št. 45/87) sem zvedel, da sem letos „moral zaradi preobremenjenosti“ opustiti „Mladinski zbor Bilčovs“.

Na moje vprašanje, odkod ima to neresnično trditev, je bil odgovor bilčovske žurnalistke nt: „Od neke osebe, imena pa ne smem izdati“. To me tudi ne zanima. Ugotavljam le, da se širijo vaše marnje iz druge ali tretje roke oz. ust že po časopisu, ki je bil poslan vsem bilčovskim gospodinjstvom. Dejstvo je, da se žurnalistka za kako informacijo o delovanju mladinskega zbora pri meni kot vodji skupine še nikoli ni oglasila, tako tudi tokrat ne.

Pa čemu tako skrivnostno? Zakaj Bilčovščani ne smejo izvedeti resnice? Resnico se sme že še povedati in zapisati, kar želim brez olepševanja in očitanja: Kot „Mladinski zbor Bilčovs“ smo z ustvarjanjem glasbeno in medčloveško uspeli kot je redkokdaj možno – idejno in organizacijsko pa smo in sem pogoreli(i).

Pred dvema letoma, novembra 1985, je „Mladinski zbor Bilčovs“ začel z delom na besedo in v dogovoru z gd. župnikom in SPD „Bilka“, ki sta sprejela in potrdila nevtraln organizacijsko obliko zbora: pevsko ustvarjanje za faro in za prosveto, se pravi, nismo se organizirali ne pri farni mladini in ne pri SPD „Bilka“, temveč smo želeli aktivno sodelovati pri obeh in za oba kulturna dejavnika v Bilčovsu.

Na kratko dokumentiram: V teh dveh letih je v zboru pelo 20 pevcev in igralo 10 instrumentalistov; imeli smo 76 pevskih vaj in naštudirali 60 pesmi – od teh 29 cerkvenih in 31 posvetnih.

Nastopili smo 27krat – pri 16 mašah in imeli 11 posvetnih nastopov; snemali smo za ORF ter za kaseto SPZ. Da

bi poglobili medsebojno povezanost, smo se lani skupno s starši peljali k slapu Savice in letos v Benetke.

Skupina je uspela; v zboru je sodelovala mladina, ki je glasbeno nadarjena (domala vsak pevec igra še kak instrument), človeško izredna ter zanesljiva. Starši so delo zbora spremljali z veliko simpatijo in vsestransko pomočjo. Kot zborovodja sem bil z njihove strani več kot sprejet.

Kljub temu – koliko je vredna dana beseda? – so izven skupine nastajale napetosti zaradi intolerance in „ideološke jasnosti“ nekaterih redkih, a vplivnih, ki so se odražale v raznih, zdaj manj zdaj bolj, opaznih oblikah nasprotovanj, od agresije do ignorance. Ob dejstvu, da „nismo ne krava ne bik, ampak vol“, je začela prihajati na dan tista travmatična rana v sožitju med Slovenci, ki marsikje in marsikdaj zavira sproščeni vzlet slovenske materine besede, otežkoča medsebojne odnose in hromi tako versko kot prosvetno kulturno ustvarjanje.

Brez pogovorov, z molkom in ignoranco problemov ni mogoče reševati. „Mladinski zbor Bilčovs“ je nehal delovati zaradi nereševanja nakazanih problemov. Bo že nekaj res na tem, kar mi je razložila domačinka: „Mi rešujemo naše probleme tako, da dvignemo tepih in jih spod pometemo.“

Župnika problem ne prizadene, ker je naš kontakt do njega in njegov do nas že skoraj eno leto prekinjen; o mojem predlogu predsedniku društva, da bi se včlanili, SPD „Bilka“ niti ni razpravljala.

Zato je šel „Mladinski zbor Bilčovs“ na veliko žalost in prizadetost pevcev, staršev in velike večine Bilčovščanov tradicionalno pot „pod tepih“.

prof. Jožko Kovačič

Nicht schweigen!

Während der letzten Wochen konnte ich mit mehreren Menschen sprechen, die im gemischtsprachigen Gebiet leben. Ich mußte hören, daß viele Angehörige der Minderheit in ihrem Lebensgefühl sehr stark von Unsicherheit, Angst, Enttäuschung und Resignation bestimmt werden. Deshalb möchte ich einmal ganz klar festhalten: Ich finde es gut, für unsere Kultur und unsere Lebenssituation sehr bereichernd, daß in Kärnten slowenischsprechende Menschen leben. Ich würde es für äußerst wichtig halten, daß die Minderheit in bezug auf die Gestaltung sozialer, wirtschaftlicher, kultureller Lebensbereiche in entscheidender Weise mitsprechen und mitbestimmen kann. Ich wünsche mir, daß im Umgang miteinander gegenseitige Achtung, ein freundschaftliches, wohlwollendes Akzeptieren des anderen allmählich selbstverständlich werden, sodaß etwa folgende Begebenheit einfach nicht mehr möglich sein wird:

Gurktal, Anfang November. Jemand liest auf einem Plakat bei Ehrenschutz unter anderem Direktor Vospernik – und äußert sich so: „Was soll der Dreck da oben?!“ (Dabei handelte es sich nicht um den gleichnamigen Direktor des slowenischen Gymnasiums). Ich denke,

dieser Ausspruch extremer Art soll nicht als Einzelfall abgetan werden, jener drückt meines Erachtens viel mehr eine eher verbreitete Gesinnung aus.

Zum Schluß bitte ich andere deutschsprechende Kärntnerinnen und Kärntner, die Solidarität mit unserer Minderheit und deren Anliegen öffentlich zu bekunden. Zu schweigen und sich nicht einzumischen, heißt für mich, die Volksgruppe in Stich zu lassen.

Ernst Löschenkohl,
St. Veit/Glan

Berichterstattung
über Proteste

Als Leserin diverser kleinformatiger Kärntner Zeitungen frage ich mich ernstlich, ob mich so manche Artikel-schreiber verarschen wollen oder ob sie selbst nicht damit rechnen, daß ihr Gedrucktes gelesen wird. So wird in einem Kommentar zur Besetzung der Landesregierung durch Kärntner Slowenen und solidarischen Deutschsprachigen auf S. 2 von **heftigen Protesten** gegen die Besetzungsaktion geschrieben, fünf Seiten weiter, im Bericht über den Polizeieinsatz aber nur mehr von **einem** Telefonanruf. Was stimmt nun?

Der Berichterstatte, der über die Protestkundgebung im Mladinski dom und die anschließende Demonstration gegen das Kärntner „Demagogenmodell“ vor der Lan-

desregierung schrieb, muß ein uralter Mann sein, für den alle Unter-60-jährigen Jungendliche sind. Anders ist es nicht zu erklären, daß er nur „600 jugendliche Teilnehmer“ ausmachen konnte. Ob man Eltern, deren Kinder das Gymnasium besuchen, Lehrer, Erzieher noch als Jungendliche bezeichnen kann?

Schließlich waren die Mehrzahl der Protestierenden dem Jugendalter schon entwachsen. Und schon wieder einmal hat man die Teilnehmerzahl halbiert! Ist das objektive Berichterstattung oder nur provinzielle Verböhrtheit?

Gretl Hribernig
Klagenfurt/Celovec

Potrebna je
korajža!

Dovolite nekaj stavkov k oddaji Klub 2 v četrtek, 26. XI. 87 ob 22.22 uri.

Dvojezična šola, kako se borimo za obstoj, delegacije, protestni nastopi, podpirajo nas tovariške stranke – in kaj se je zgodilo v navedenem klubu 2. Sramota za nas.

Pošljite vsaj enega v TV diskusijo, ki ima korajžo za napad! Sami pismeni dokazi so preslabi, moraš jih podpreti s fantazijo! Za takšen nastop v diskusiji je treba biti pripravljen. Edini Sturm je pokazal malo korajže.

Dokler ne bomo napadalni, nam bo naša mladina težko sledila. Samo tak koncept je bodočnost!

Koren Janez, Tale

KAROLINA KOLMANIČ
Izzvenela je pesem

20

„Pa tak avto. In to je naredil kar na cesti... Če bi poklanjal ti, bi prej in pozneje vsi poslušali pridigo.“

V odgovor je zaznala njegovo krepko smrčanje.

Ni se mogla pomiriti. Prišla je v to hišo kot tujka in je ostala kar za snaho. Se temu reče

„Ja, kot je moja mama meni.“

Previdno sta se najprej napotila proti kuhinji. Od tu sta zaznala že neko premikanje.

Ana je odprla vrata in se razveselila, rekoč:

„Pridi, Martin, saj so že vstali.“

„Kar mirno me tikaj. Menda nismo včeraj zaman pili. Sorodniki smo in konec.“

„Bog, če pa ne gre z jezika. Saj smo bili pred dnevi še pravi tujci.“

„Kaj morem, ko pa imamo tako nagle otroke, da se v enem tednu odločijo. Jaz te bom kar tikal, Pepca, ker si bratovščine tik pred vožnjo res ne morem privoščiti.“

„To se dobro sliši. Kaj bomo slepomišili. Mislim, da bom Vero tudi uspela prepričati in ji bom druga mama. Tako, zdaj pa le za mizo. Kosilo čaka.“

Ani se je sicer težko odlepilo z jezika, ko je vprašala:

„Komu si danes kuhala? Saj smo vso noč jedli?“

Vrata na stopnišču so se odprla. Andrej se je prikazal, ves skuštran, zabuhlih vek in rdečih oči.

„Fant, pod mrzel tuš z glavo, saj gledaš kot semafor. Potem pa na pot“, je opozarjal oče.

„Kosilo se ohlaja“, je priganjala Pepca.

Starša sta sedla za mizo. Čez nekaj minut se je pridružil tudi Andrej. Izpod prhe je prišel vés svež in čil in začudeno je vprašal:

„A bomo samo Jančarji kosili?“

„Tudi en član Novakov bo med vami. Vsi ostali Novaki so potonili v spanju.“

„Bova smela vsaj Vero zbuditi in ji reči zbogom?“ je vzdihnila mati.

„Menda je še tvoja hčer in ne kakšna kraljica“, se je pošalil oče.

sreča ali kako drugače. Tega njena preprosta pamet ni znala razvozlati. Nocoj se je njena bolečina malce zasnčila. Zdaj se je znova zadrla. Fant brez šol.

„Še sreča, da imava Andreja. Če se bo poročil z Marjetko, bova imela pridno snaho, ki bo ljubila zemljo. Andrej, tehnik, je že ne bo negoval. On ceni samo svoje risbe in žice in račune. Same mrtve, nesmiselne reči.“

Spodbuden samogovor jo je pogreznil v spanje, čeprav v tuji hiši.

Martin se je prvi prebudil. Oziral se je po rožnatih tapetah in se ustavil na lestencu, ki se

je z osmimi rumenkastimi lučmi bohotil s stropa. Šele ko je zaznal rahlo smrčanje, je sedel in se zavedel, kje je.

„Ana, hej, Ana! Zbudi se. Kaj pa naša živina doma?“

„Saj že grem“, je mrmrala, se obrnila in si pokrila obraz.

„Vstati moramo in brž domov“, je priganjal zdaj povsem trezno.

V trenutku je sedla. S posebno zvedavostjo se je ozirala po sobi, ki ji je bila kljub vsej lepoti hladna. In zdaj si je tudi sama želela odtod. Oblekla se je in molče sedla.

„Ti, ampak spodaj še vse spi. Bova midva tista, ki bova spravila vso hišo pokonci. Se to sploh spodobi? Gospa tašča sicer ne bo nič rekla, mislila si pa bo, kakšna kmetavza sva, da tu rogovilila.“

„Kaj pa mislijo tvoje krave, pes, mačke in kokoši doma, teh seveda nič ne briga“, ji je očital mož in ji pomežiknil.

„Saj Marjetka skrbi za hišo. Obljubila je.“

„Dovolj! Greva. Saj znava tudi potihem.“

„Poslovala pa se vendar bova od hčerke!“

„Bova, gotovo. In skupaj bova pretakala potoke solz; zopet vse od začetka. In ti ji boš še trikrat odpela, da se mora ravnati po tej hiši, ker se hiša ne bo po njej.“

(dalje prihodnjic)

DROGERIJA V
LABOTU/LAVAMÜND

Posebne ponudbe
30% in 50% popusta

Kozmetika na veliko in malo
Potrebščine za gospodinjstvo, barve in laki,
otročka prehrana, fotoartikli.

Drogerie-Angelika
Pichler KG
9473 Labot/Lavamünd 50

NTK Celovec po visoki zmagi jesenski prvak!

Prvo moštvo lani ustanovljenega namiznoteniskega kluba iz Celovca, ki je v jesenskem prvenstvu igralo v postavi Marko Kupper, Marjan Velik in Franc-Jožef Smrtnik, si je v četrtek z visoko zmago (9:1) proti moštvu Kelag zagotovilo naslov jesenskega prvaka v drugem razredu.

V vsem prvenstvu je trojica izgubila le tekmo proti tekmeu KAC, sicer pa vse jasno zmagala. Tako so tudi uspeli osvojiti prvo mesto v jesenskem delu prvenstva, Marko Kupper pa se je na lestvici posameznikov uvrstil na drugo mesto, saj je v vsem prvenstvu izgubil le tri tekme (na prvem mestu je Zore, jugoslovanski legionar, ki

igra pri Podrožci). Sicer lahko KAC, ki igra naslednji teden še s Straßburgom, po točkah še dohiti NTK, a tekmo bi moral odločiti v svoj prid z rezultatom 9:1, kar pa mu bo le težko uspelo.

Manj uspešno je bilo drugo moštvo, ki tekmuje v tretjem razredu. S porazom (4:6) v zadnji tekmi proti HSV Celovec so namreč Andrej Mohar, Richard Kompein in Mirko Picej zapravili možnost uvrstitve na 5. mesto. Zdaj so le 8.

Rezultati: NTK I – Kelag 9:1. Točke: Kupper (3), Smrtnik (3), Velik (2), Kupper/Smrtnik. NTK II – HSV 4:6. Točke: Mohar (2), Kompein (1), Mohar/Kompein.

Prvo moštvo NTK Celovec je vse tekme igralo v postavi Marko Kupper, Marjan Velik, Franc-Jožef Smrtnik (z leve).

Odbojka: Pred odločitvijo!

Odbojkarji ŠK Dob/Aich (slika zgoraj) slej ko prej uspešno nastopajo v prvenstvu koroške odbojarske lige. V četrti tekmi so premagali tekmea ATSC Celovec spet z najvišjim možnim

rezultatom: 3:0. Naslednjo soboto pa bo odločilna tekma za naslov prvaka v St. Stefanu v Labotski dolini, kjer se bodo pomerili z najmočnejšim nasprotnikom iz Wolf-berga. Tudi v tekmovalju za

avstrijski odbojarski pokal so Dobljani napredovali v drugo kolo: v Celovcu so premagali drugo moštvo Hypo Celovec s 3:0. Naslednji nasprotnik še ni znan, ker bo žrebanje šele v štirinajstih dneh.

TERMINI

ŠAH

Nedelja, 13. 12.: Slovenska športna zveza I – Wietersdorf I (pri Korenu, 9).
Sobota, 26. 12.: Božični hitropotezni turnir (Bekštanj, 9).

BOKS

Sobota, 12. 12.: Primerjalna tekma Koroška – Štajerska (Mladinski dom, 20).

ODBOJKA

Sobota, 12. 12.: Wolfsberg – ŠK Dob/Aich (St. Stefan, 19).

SMUČARSKI TEKI

Sreda, 16. 12.: Svetovni pokal za ženske – 10 km (Bohinj, 10).

Avstrija zgubila z Nemčijo

Pomlajena avstrijska rokometna reprezentanca je v soboto merila svoje moči s premočnim nasprotnikom, z ZR Nemčijo. Razmeje sil pokaže že rezultat tekme, saj je Nemčija zmagala s 17:27. Tekma, v kateri so gledalci pričakovali vsaj spektakularne akcije, je bila na žalost pretežno dolgočasna. Premoč nasprotnika je bila preveč očitna, avstrijska reprezentanca pa je povrh tega pokazala dosti slabo igro. Tako tudi ni čuda, da so se gledalci že med to tekmo radi spominjali pravega rokometnega užitka ob tekmi med Avstrijo in Jugoslavijo pred nekaj meseci. Najboljši avstrijski igralec je bil Pompe, v reprezentanci ZR Nemčije pa je blestel Löhr (slika), ki je dosegel 8 zadetkov.

Ponovna zmaga SŠ II

Uspešen zaključek jesenskega šahovskega prvenstva za šahiste Slovenske športne zveze/Posojilnica Celovec II. Slovenski šahisti so v nedeljo prepričljivo premagali doslej

Alojz Gallob zmagovalec pokala SŠZ 87!

Po večtedenskem tekmovalju je prejšnji četrtek prišlo do odločitve o dobitniku 1. šahovskega pokala Slovenske športne zveze. V finalni tekmi je Alojz Gallob premagal Franca Kolterja, v borbi za tretje mesto pa je legionar Xhelal Hoti šele po dveh tekmah premagal sekcijskega vodjo Ivana Lukana. Prva partija se je namreč končala z remijem. Lojze Gallob je na poti do naslova izločil Francija Rulitza in Xhelala Hotija, Franc Kolter pa je v predtekmovalju premagal dr. Jozija Amruscha in Ivana Lukana. Podelitev nagrad za prva tri mesta bo v okviru božičnice SŠZ v četrtek, 17. decembra v gostilni Koren v Kazazah pri Bilčovsu.

še neporaženo moštvo iz Liebenfelsa in tako nadaljevali uspešno pot v prvenstvu drugega razreda-vzhod. Zmaga proti Liebenfelsu s 5,5:2,5 je bila tretja zmaga v petih nastopih moštva in je odprla moštvo še vse možnosti za vzpon na prvenstveni lestvici.

Rezultati posameznih igralcev: Herbert Rulitz – Josef Winkler 0:1, dr. Joži Amrusch – Walter Sterneck 1:0, Franc Kolter – Dr. Josef Eberhard remi, Rupert Reichmann – H. Taumberger 1:0, Ivan Lukan – Werner Nagelschmied 1:0, Antonija Einspieler – Engelbert Kelz 1:0, Franci Kernjak – Gerhard Eberhard 0:1, Robert Hedenik – Thomas Eberhard 1:0.

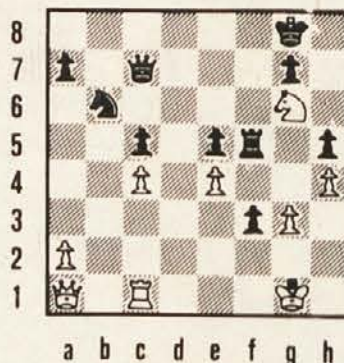
Šah – 2. razred

1. BSG Raiffeisen I	5 4 1 0 28
2. Magistrat Cel. II	5 4 0 1 25,5
3. Liebenfels I	5 4 0 1 24
4. Gräbstanj I	5 3 0 2 23,5
5. SCA Sentvid II	5 3 0 2 23
6. SŠZ/Pos. Cel. II	5 3 1 1 22
7. ESV Celovec I	5 1 0 4 17,5
8. Wietersdorf III	5 1 0 4 17
9. Tanner Celovec I	5 1 0 4 12
10. Sveče II	5 0 0 5 7,5

ŠAHOVSKA RUBRIKA

Šahovska naloga št.: 36

BERG – GLEK / Tallin 1986

Na diagramu je pozicija iz zgoraj omenjene partije, ki je nastala po 31. potezi belega.

Beli si v slabšem položaju prizadeva osvojiti važnega kmeta na polju e5 in nadaljuje borbo za izenačenje. Toda

črni, ki je na potezi, ne prepusti nasprotniku važnega kmeta e5, temveč nadaljuje z aktivno igro ogrožati belega kralja.

Kako je v nadaljevanju uspel črni zmagati, je tokrat naloga reševalcev.

Rešitev naloge š.: 35

Na efektno potezo črnega 1...Ld6! je edino zadovoljiv odgovor belega 2.Dd6! in na 2...Te2:+ 3.Tf3! Edina poteza, ki rešuje težak položaj belega kralja. 3...Tg8 Sedaj bi se na 3...LF3+ beli kralj po 4.Kg1 rešil matne mreže. Beli zato nadaljuje: 4.Da3 Se5 5.Le5: Tf2 6.Lg3 Tf3: 7.Kg1 Ta3: 8.ba3 in partija bi se morala zaradi raznobarnih lovcev končati z remijem.